

BÁCSKAI MEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1925 július 25.

197. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Davidovics és Pribicsevics

Az a beszéd, melyet a nemzetgyűlés tegnapi ülésén mondott el Davidovics Ljuba, semmit sem csökkentett annak az elismerésnek ösztinteségéből és mélységéből, amellyel az elfogulatlan szemlélők meghajolnak Davidovics Ljuba államférfiúi hivatottsága és képességei előtt. Davidovics az elmúlt év nyarán a nemzeti megegyezés kormányát alakította meg s az ellenzékre szorítva a nemzeti megegyezés blokkját tartotta fenn. S bár a nemzeti megegyezést nem a nemzeti megegyezés kormánya és blokkja valósította meg, mégis talál szavakat a nagy mű méltóságára s azzal a fentartással, mely minden ellenzéki szempontra kötelező, vallomást is tesz e nagy jelentőségű változás történelmi szükségszerűsége és hivatottsága mellett. Davidovicsban van annyi fölény és van annyi objektivitás, hogy az ellenzéken is távolabb érezze magát az ellenzéki Pribicsevicsnél, mint az új kormányzó többségtől, akik között ott ülnek régi ellenfelei s — ami a gyűlölet fölkelésére sokkal alkalmasabb — régi szövetségesei. Kivételes emberi tulajdonságot igazol Davidovics, a megegyezés nagy szállás-csinálója, amikor az őt cserbenhagyó volt szövetségeseivel még mindig több közösséget érez, mint az új fegyverbarátokkal.

Davidovics és Pribicsevics állásfoglalásai a politika új fordulatával szemben élesen világítanak rá e két politikai politikai módszereire, a mentalitásnak és objektivitásnak arra a különbségére, mely őket elválasztotta és külön utakon vezet továbbra is. Pribicsevics Pasics-csal együtt játszott végig hangban és cselekedetben a hatalomnak és erőnek azt a klaviatúrát, aminek a horvát politika megkötése volt a célja. Mindig Pribicsevics volt az, aki több kiméletlenséget, elszántabb tekintetnélküliséget, nyersebb erő alkalmazását követelte. Ne legyünk ünneprontók és — Radicsal szemben — ne mondjuk azt, hogy az erős kéz politikája teremtette meg gyümölcsét. Ne mondjuk azt, ami ellen Radics tiltakozik, hogy az erős kéz politikája vezetett sikerre. Ha a nemzeti megegyezés nem is az erős kéz politikájának eredménye volt, kétségtelen, hogy az erős kéz politikájának célja az volt. Pribicsevics egyetértett Pasicsal a célban és egyetértett az eszközökben. S most az eredményt mégis megtagadja, mert nem részesedik annak uralmi előnyeiből. Davidovics nem értett egyet az eszközökkel s mindig tiltakozott az ellen, hogy ezt a célt ezekkel az eszközökkel kényszerítsék rá, mégis — ha *reservatio mentalis*-sal

is — méltatja a kétségbevonhatatlanul nagy eredményt. A létrejött megegyezésnek nem volna Pribicsevicsnél lelkesebb hozsánázója, ha a Radics-csal kötött megegyezésnek nem az ő uralmon léte esett volna áldozatul. A politikai életnek kevés jelensége mutatott még rá ilyen mezítelelenül és ennyire kimenthetetlenül arra, hogy mennyire az egyéni érdek vezeti a mérlegelést s az ítéletet az országnak s az ország jövődjének legnagyobb jelentőségű kérdéseivel szemben is.

Pribicsevics mindaddig ellenzéke lesz az új alakulásnak, amíg az nem emeli fel újra a hatalomra s Davidovics mindaddig, de csak addig marad ellenzéken, míg az általa is sürgetett, helyeselt, megkönnyített nemzeti megegyezés ösztinteségéről meg nem győződik. Davidovicsban van annyi emberi és politikai nagyság,

hogy ha a nemzeti megegyezést valóban a népek megegyezésének s nemcsak pártvezérek paktumának tarthatja, nyíltan és őszintén a támogatására fog sietni s az ellenzéki oldalról való elhelyezkedés nem fogja sem kétségeit szaporítani, sem bizalmatlanságát növelni, sem ítélőképességét preokkupálni.

Az az érzésünk, hogy a nemzeti megegyezés művét még helyesebbé fogják tenni a közel jövőben azok az események, melyeket természetesen és szükségképpen maga után von. Ha a csuda megtörténhetett, a fizikai törvények annál inkább érvényesülhetnek. A politikában a tömegvonzás épügy hat, mint az anyagi világban. S a politikában most annál inkább érvényesülhet, mert pszichikai és értelmi okok siettetik erejének megnyilatkozását.

Az első összecsapás a Zajednica és a Radics-párt között

Trumbics éles kritikája a kormánydeklarációról

„Bebörtönözött embertől csikarták ki a megegyezést“ — A Radics-párt zajos közbeszólásokkal fogadta a Zajednica vezér-szónokának beszédét — A parlament ülése

A parlament pénteki ülésén folytatták a vitát a kormány deklarációja fölött. A vita kiemelkedő része dr. Trumbics Ante beszéde volt, a mely alatt igen éles összeszólalkozásra került a sor a Zajednica tagjai és a Radics-pártiak között.

Az ülést délelőtt tíz órakor nyitotta meg Trifkovic elnök és a formalitások elintézése után bejelentette, hogy az igazolóbizottság betervezte jelentését Bacsinics és Dosen Radics-párti képviselők mandátuma ügyében. A parlament az igazolóbizottság jelentését elfogadta és Trifkovic elnök felszólította a két képviselőt, hogy az ülés után tegyék le hivatalában a képviselői esküt, a mi később meg is történt.

A kormánydeklaráció fölött a vita első szónoka, Hadzi-Kadics Afim dr. muzulmán élesen kritizálja a Pasics—Pribicsevics-kormány ténykedéseit. A boszniai muzulmánokat ért választási atrocitások miatt, több interpellációt intéztek a belügyminiszterhez, aki azonban nem válaszolt ezekre az interpellációkra.

— Beszéljen a deklarációról! — süvít közbe egy hang a jobbközépről.

Hadzi-Kadics ennek ellenére még hosszasan beszélt a választási atrocitásokról, majd áttér a deklaráció bírálatára. Szerinte a kormány deklarációja tele van üres frázisokkal és nincsen semmi garancia arra, hogy az új kormány Boszniában és Hercegovinában megjavítja a viszonyokat. Az összes boszniaiak nevében beszél — mondja — amikor kijelenti, hogy nem viseltetik bizalom-

mal a Pasics-Radics-koalícióból alakult kormány iránt.

Trumbics beszéde

Trumbics Ante dr. (Zajednica): Ugy a kormány deklarációja, mint Radics Pavle beszéde ellentétben áll azzal a politikával, amit a horvát nép jóváhagyott.

Masariesek dr. (Radics-párti): Kinek a nevében beszél?

Bazala dr. (Zajednica): A horvát nép becsülete nevében!

Alic Musszain (muzulmán): A horvát büszkeség nevében!

Óriási zaj tör ki ekkor és a nagy lármából kisüvít dr. Grgin radikális hangja, azonban a nagy zsvajban nem lehet megérteni, hogy mit mond.

Trumbics: Ez a tény az új kormány értékét alaposan lecsökkenti. Ha az új politikát mint a horvát nép akaratát kívánják beállítani, akkor ez közönséges misztifikáció, ami ellen én és társaim a leghatározottabban tiltakozunk.

Superina dr. postaügyi miniszter: Nincs feljogosítva, hogy így beszéljen! (Óriási zaj.)

Trumbics: Ezt a politikát olyan embertől csikarták ki, aki a fogházban ült. A nép nevében sohasem szabad elvi politikát megváltoztatni.

Egy hang a centrumból: Mondjon te a mandátumáról!

Zsanics dr. (Zajednica): Ti árultatok el a programot!

Trumbics: Pasics a múlt évben a Davidovics-pártnak a szemére vetette, hogy feladta programját, mert olyan kormányba lépett be, amely-

ben az alkotmány revíziójának alapján álló pártok is résztvesznek. Ha Pasics akkor így beszélt, kérdezem, hogyan léphetnek a radikálisok olyan párttal koalícióra, amely elvetette programját és szakított egész multjával.

A Radics-párt programjáról beszélve kijelenti, hogy a horvát köztársaság nem forma, hanem tartalom kérdése. A horvátok elfogadták a monarchiát és a nyilvánosság előtt semmi kifogás nem hangzott el ez ellen, úgyhogy ezt belejezett ténynek kell venni.

Trumbicsnak ezek a szavai szemmel láthatóan nagy meglepetést keltenek a radikális-pártban, mert ilyen határozott monarchista kijelentést Trumbicsotól nem vártak.

— A horvát nép azonban, — folytatja Trumbics, — nem fogadja el az alkotmány kérdésének rendezését. Hosszasan beszél az alkotmányról, kifejti annak hibáit, ismerteti keletkezését, majd rátér Radics megkegyelmezésére. Szerinte a kormánynak érdekében állt ez a megkegyelmezés, mert ezzel elkerülte azt, hogy kompromittálja magát az egész világ előtt ezzel a pörrel. A kormánynak nem volt elég bizonyítéka Radics ellen, úgyhogy a pertörzés volt a legkényelmesebb megoldás. Ez a megegyezés olyan embereknek a kapitulációja, akik nincsenek tudatában annak, hogy mit jelent a nép bizalma és milyen kötelezettségekkel jár ez a bizalom.

Az ellenzék Trumbicsot beszéde után nagy ovációban részesíti.

A Radics-párt szónoka

Malesics Franjo Radics-párti, horvát földműves védelmébe veszi Radicsot azok ellen a vádak ellen, mintha gyűlölné a szerbeket. Támadja Trumbicsot, akinek szerinte nincs joga beszélni, mert nem ismeri személyesen tíz választóját sem.

Pucelj, a legújabb Radics-párti képviselő, aki a Kmet-pártból most lépett át a horvát parasztpártba, a következő szónok. Kijelenti, hogy harminckétezer választójának határozata folytán lépett be a Radics-pártba.

Zsanics: Majd miniszter lesz belőle!

Pucelj kijelenti végül pártja nevében, hogy bizalmat szavaz az új kormánynak, amelytől az ország viszonyainak rendezését várja. Támadja Korosceet, aki szerinte 1918-ban elárulta Szlovéniát.

Az elnök ezután az ülést délután egy órakor bezárja és a következő ülést szombat délelőtt 9 órára tűzi ki.

Radics István szabadságon

Zagrebból jelentik: Radics István pénteken reggel 7 órakor, vejenek, dr. Vandekár Józsefnek a társaságában Susakra utazott, ahonnan hajón Bakarba megy. Radics egy hónapig marad a tengerparton, ahol be akarja fejezni a börtönben megkezdett szociálpolitikai munkáját. Politikai körökben azt beszélnek, hogy Radics Susakról Karlsbadba utazik Pasics meglátogatására. Radics ezzel is dokumentálni akarja,

hogyan nem lát sérelmet abban, hogy Pasics nem várta be Beogradban.

Ellentétek a sombori radikális pártban

Beogradból jelentik: A sombori radikális-párt két árnyalata között már régebben ellentétek merültek fel. A pártvezetőség fiatalabb tagjai elégedetlenek az idősebb elemekkel. Az ellentétek már majdnem pártszakadással fenyegettek.

A sombori pártválság ügyével több ízben foglalkozott a radikális-párt főbizottsága is, amely most elhatározta, hogy dr. Leovac képviselőt kiküldi Szomborba azzal a megbízással, hogy igyekezzék a két frakció közt megegyezést létrehozni.

A pénzügyi bizottság leszavazta a pénzügy-minisztert

A pénzügyi bizottság pénteken dr. Radonics Jován elnöke alatt ülést tartott, amelyen az árvízkarosultak segélyezésével foglalkoztak.

A bizottság egyes tagjai különböző javaslatokat terjesztettek elő s nagyobb összegű segélyt kértek az árvíz és jégkár sújtott vidékek számára. Sztojadinovic pénzügyminiszter azonban kijelentette, hogy mindössze 3 és 1/2 millió dinár áll rendelkezésre. A bizottság nem fogadta el a pénzügyminiszter előterjesztését, hanem utasította, hogy keressen módot az árvízkarosultak nagyobb összeggel való támogatására. Kimondták azt is, hogy a jégkárosultak részére egy évre adófizetési halasztást adnak.

A bizottság még különféle hitelek szavazott meg vasut- és utépítési célokra.

Nikics erdőügyi miniszter előterjesztésére 4 és fél millió dinárt szavaztak meg a Karszt-vidék befásítására.

A postaügyi miniszter megtorolja a levéltitok megsértését

Superina postaügyi miniszter javaslatot terjesztett a pénzügyi bizottság elé a posta- és távirászolgálatban levő külső technikai mun-

kások és a mozgópostások napidíjának felemelésére.

A bizottság a javaslatot elfogadta. Dr. Lorkovics (Zajednica) szavazta, hogy az utóbbi időben uira napirenden van a postatitok megsértése. A telefonbeszélgetéseket kihallgatják, leveleket felbontanak s illetéktelen egyének törvénytelen cenzurát gyakorolnak.

Superina kijelenti, hogy amíg ő ül a miniszteri székhelyben, a legszigorúbban megtorolja ezeket a visszaélé-

Hid épül Bácska és Baranya közt

Uj utak a Bácskában — Javitják a baranyai utakat

Szomborból jelentik: Bácska és Baranya, amely közigazgatási és igazságszolgáltatási tekintetben egy-egy tartozó terület, csak földrajzilag van közel egymáshoz. Bácskából Baranyába átjutni nyáron is nehéz, télen azonban, ha a Duna befagy s Bezdán és Kisköszeg közt a komp nem közlekedik, csak Oszijeken át, öt-hat órás kerülővel lehet. Ez a főoka annak, hogy Bácska és Baranya között nincs intenzívebb gazdasági kapcsolat.

Már régóta foglalkoznak a bezdán-batinali hid megépítésének a tervével, amely lehetővé tenné, hogy a földrajzilag szomszédos s közigazgatásilag egymásra utalt területek népe érintkezhessek is egymással. A terv most a megvalósulás stádiumába jutott.

Bácsmegeye törvényhatósága, — mint jelentették, — augusztus 4-ikén tartja nyári közgyűlését. A közgyűlés legfontosabb tárgya a bezdán-batinali pontonhid építésének elhatározása.

Az állandó választmány, amely a közgyűlés előtt, augusztus 3-ikán tartja ülését, azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy a már elkészült tervek alapján írják ki a pontonhid megépítésére a versenytárgyalást. A tervek szerint a pontonhid építése 1,600,000 dinárba kerül s ezt a költséget Bácsmegeye viseli.

seket. A levél és távirda titkot az alkotmány és a törvény védi s kíméletlenül eljár azok ellen, akik az alkotmányt megszegik.

A mentelmi bizottság ülése

A mentelmi bizottság pénteken délután ülést tartott, amelyen Popovics Toma radikális képviselő elleni kiadatási eljárás ügyében határozott. A bizottság úgy döntött, hogy Popovicsot, akit különböző becsületesértési ügyekből kifolyólag kér ki a bíróság, nem adja ki.

A hid felépítése folytán Bezdán és Batina közt az út lényegesen megrövidül.

Bácsmegeye egyéb jelentős közigazgatási feladatokat is meg akar valósítani. A vármegyei utálózatot kiépítik s a megrongált utakat javítják.

Az új országalakulás óta a vármegyei utálózat fejlesztésére nem volt sem idő, sem pénz. A tavalyi áradás az évek óta nem javított utakat még jobban tönkretette. A kiányokait a vármegye most gyors tempóban igyekszik pótolni. Bogoevódnál már elkészült a vasúti átjárótól a községig vezető út, a vasúti állomáshoz vezető út építésére pedig hétfőn tart árlejtést az államépítészeti hivatal.

A hengerelési munkálatokat befejezték a noviszad-glozsáni utszakaszon, úgyhogy ezzel elkészül a műút Noviszad-Futak közt.

A közel jövőben kezdik meg a hengerelést a Hódság-Palánka és Petrovác-Pasicsevo közti utszakaszon.

Az elhanyagolt baranyai utakat is rendbehozzák. A Knezevínograd (Hercegszöllös)—dárdai ut javítására kerül először sor. A vármegye közigazgatási bizottsága szombaton ülést tart, amelyen határoznak ennek az utnak a javításához szükséges 11.000 köbméter kavics s 177 darab kilométerjelző oszlop beszerzéséről.

Nisben elfogott magyar álgróf

Gyalog járta be egy társával Szerbiát

Nisből jelentik: Szerdán éjjel a nisisi vasúti rendőrségen szolgálatot teljesítő, csendőr két gyanús alakot vett észre az Orient-expressz tetején. A csendőr elfogta és beszállította őket a rendőrségre.

Az egyik Sörét Rudolf bádósoságának mondta magát és azt vallotta, hogy sorozás elől szökött át gyalog Jugoszláviába. Két hétig Szuboticán tartózkodott de félt, hogy elfogják s ezért gyalog Beogradba ment. Munkát keresett, de mivel szerbül nem tudott, nem vették fel sehoh. Utközben találkozott Molnárral és együtt vándoroltak.

Molnár Sándor grófnak mondta magát és előadta, hogy Károlyi Mihály híve és ezért üldözték Magyarországon, ahonnan aztán megszökött.

— Ön tehát gróf? — kérdezte a rendőrtisztviselő. — Szabadlára fogom önt helyezni, de előbb megkérdezem a magyar követséget. Ha azonban kitűnik, hogy nem mondott igazat, akkor kémelek fogom tekinteni s agyonlövöm.

— Tulajdonképen nem én vagyok gróf, hanem a feleségem grófnő — magyarázta Molnár.

— Ezt is megkérdezzük a magyar követségen. — szökött a rendőrtisztviselő. — De vigyázzon magára, mert ha nem igaz, a halál fia.

— Tetszik tudni — mondotta erre az álgróf — Magyarországon egy grófnő volt a szeretőm s mikor a férje tudomást szerzett a viszonyunkról, üldözni kezdett. Erről írják a pesti lapok is. Azóta mindig revolverrel kerestett és ezért szökötem át ide.

Sörét és Molnár elmondták még, hogy egész Szerbiát gyalog járták be. Nisben felépődtek a Bulgáriába menő Orient-expresszre s át akartak szökni a határon, hogy munkát keressenek.

A rendőrség eleinte azt hitte, hogy kémekek van dolga, de miután később meggyőződött róla, hogy a két ember korántsem veszedelmes, Beogradba szállította őket. A beográdi rendőrség pénteken áttoloncolta Magyarországra a két rejtélyes embert.

A modell

A bohémasztalnál a szerelemről folyt a vita. Stendhal elmélete felett vitakoztak és a többség, — a festők csoportja — letorkolta Gáspárt, a lírai költőt, aki a kristallizációs elmélet meggyőződéses hívőjének vallotta magát.

— Cinikusak vagytok. — mondotta Gáspár. — vagy pedig sohasem voltak szerelmesek, ha kétségbe vonjátok a kristallizációt vagy ahogy ti mondjátok, azt a közmondást, hogy »a szerelem vak«. Profanzáljátok a szerelmet, hemecsköljétek azt a ragyogó kristályruhát, amely fehérre, tisztára, napnál tündöklőbbé burkolja be a szerelem médiáját. Legyen az fadarab. — ahogy Stendhal definiálja, — amely a salzburgi sóbányából kerül a kristályosodás folyamata után elő, a száraz, fekete faág eltűnik és a hófehér, tiszta kristályok csillognak és kápráztatnak. Hogy fadarab vagy szinarany van-e kristályok alatt, teljesen egyrémeg. Ez csak akkor derülhetne ki, ha szétörtnék a kristály-burkolatot.

— Legtöbbször fadarab. — vetették ellen a szkeptikusok.

— Ez nem fontos. — válaszolta Gáspár. — A szerelem önmagában szép és mindaddig él amíg a kristályburkolat megmarad, vagy helyesebben: ez addig marad meg, amíg a szerelem tart. A szerelmes ember lelkében van az a prizma, amelyen keresztül a kristályt látja. Ha ez eltűnik, ha a kristály megrepedezik és a szerelmes meglátja, hogy belül fekete fadarab rejtőzik, meghal a szerelem, összeomlik a bálvány.

— A méltatlan bálványt. — legyezte meg valaki. — le kell rombolni és mindig jó, ha a Stendhal-kristályokon egy kis rést törünk, hogy az ideáliszt lel-

kében, egyéniségében megláthassuk, nem fadarabra pazaroltuk-e önmagunkat. Az elfogulatlan itéletnél pedig rendszerint ez szokott kiderülni és ilyenkor komédiává válik a nagy érzés.

— A szerelem sohasem elfogulatlan, — filozofált tovább a lírai költő. — sőt a szerelmet, — a kristallizációt másképpen az elfogultság halmazatának mondhatnók. Ha ez megszűnik, valóban vége a szerelemnek. Ez a vég azonban, jól tudjátok, nem mindig komédiát jelent. Az élet, a szerelem nagy színjátékának a tragédia is egyik válfaja.

— Különböznék, ne csak általánosságban, elméletről beszélünk. Az én szavaimat éppen egy festő sorsa igazolhatja.

— Földvárj Pétert ti is jól ismertétek, hiszen nagy feltűnést keltett a tavalyi tárlaton női arcképével. Ez az arckép sürítette magába Péter egész életét, szerelmét, minden idealizmusát és ez okozta a tragédiáját is. Együtt laktunk, — módomban volt tehát, annak egész történetét megismerni.

A kép egy vidéki asszonyt ábrázol, aki azonban a valóságban nem olyan szép, mint amilyennek a megcsodált festményt mutatta. A kristallizáció, a Péter lelkén keresztül szűrt nagy-nagy szerelem festette róla azt a képet, amely így nem is annyira portré, mint inkább Stendhal elméletének illusztrációja volt. A vonatban ismerkedett meg Péter az asszonnyal aki a nagyvárosba jövet, csábító és veszélytelen alakalom — nem riadt vissza egy kis flörttől sem. A vidéki asszonyok szívesen szórakoznak művészárságban a nagyvárosban és Péter nem volt megvetendő társaság. Naponta együtt voltak és az együttlétekből hamarosan nagy szerelem fejlődött. Az asszony jó volt Péterhez, becézte, szerette, a fiu pedig csak az asszonynak élt. Ha nem voltak együtt, folyton csak rá gondolt, róla beszélt, aztán

minden munkáját abbahagyta, megkezdett vásznait nem fejezte be, hanem az asszony portréjába kezdett.

Ez a munka azonban tulment azon a határon, amit festésnek neveznek. Nem a kézzel, — a lelkével, egész szívével alkotta ezt a képet, amely előtt később az egész tárlat leborult.

Ha felfőtt az asszony a műterembe, Péter csak nézte, a szemébe mélyedt, a hatának illatát szívta, belekábult a nőbe némán, mozdulatlanul. Csak, amikor eltávozott vette kezébe az ecsetet és valami fenkölt extázissal, boszorkányos gyorsasággal rakta a színeket a vászorra. Amikor azonban már a részleteknél tartott, — a szerelem ekkor érlette el nála a tetőfokát, — példátlan türelemmel dolgozott a legfinomabb náüanszokon is. Lelket vitt a szemekbe, amelyek a legmélyebb érzés tűzében égtek, a szája pedig izzott a csók gyönyörében. A kép a szerelem apoteozisa lett, azonban minden bujaság nélkül. Bűn nélküli bűnözés, a legtisztább asszonyosság, ahogy a Madonna csókiát lehet csak elképzelni. A kép abszolúciót adott az asszonynak minden csókért és itéletet mondott a farizeusság fölött. A kép azt jelentette, hogy szeretni szabad és szeretni kell, hogy a szerelem nem lehet bűnös, ha a lélek is összelelkezik a csókban. A kép védőbeszéd volt Magdolna fölött és válasz a szkeptikusoknak, az incselkedőknek, akik Péter előtt rossz hírt költözték az asszonynak.

Egy hónap alatt elkészült a kép. A tárlaton vagyont értek érte. — rajongói támadtak és azt mondták a műértők, hogy megszületett a modern Gioconda. Péter semmi kincsért nem vált meg a képtől.

A modell iránt is érdeklődtek, de Péter nem árulta el. Csak ketten ismerték a kép eredetét, Péter és én.

A kiállítás után következett be a tragédia.

Az asszony nem jött többet és nem találkozott Péterrel. A fiu várta, kereste és nem tudott nyomára akadni. Hamis néven mutatkozott be és azóta sem közölte igazi nevét, bizonyára azért, hogy a nagyvárosi ismeretségnek folytatása ne lehessen.

Amikor kétségtelen lett, hogy az asszony elveszett szem elől, Péter nem mozdult el többé hazulról. Leült a kép elé, azt becézte, annak vallott szerelmét, később már azt csókolta és úgy bánt vele, mint az élővel. Heteken keresztül tartott ez az állapot és félni lehetett, hogy a veszteségbe beleőrül.

Megpróbáltam vigasztalni, nem sikerült. Társaságba vittem, a legszebb nőknek mutattam be, — órákhozatt ült a társaságban, nem szólt egy szót sem, és gyakran hirtelen felugrott és hazarohant a képet, az önkölte bálványt imádni.

Egyik este az Excelsiorba mentünk, ahol váratlanul ráakadtunk az asszonnyra. Egy tiszt társaságban ült. Péter felugrott, oda akart menni, a nő azonban olyan kifejezhetetlen idegenszerűséggel, olyan visszautasító pillantással nézett rá, hogy Péter mint a villámsüitött rogyott vissza a székebe. Ugyes szemekkel meredt maga elé, majd egyszerűre hazaindult.

Ottthon éjszaka, lámpavilágnál elővette az ecsetet, amely hónapok óta hevert érintetlenül.

— Tévedtem — dadogta. — azután néhánnyal vonást tett a képen. A madonna szeméből a bűn világitott, a szája körül pedig valami torz vonás keletkezett, a cédaság ka,án, számító örmvágvása. Azután összetörte a palettát.

Másnap szanatóriumba kellett szállítani.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A reformátusok cardiffi világkonferenciája határozatot fogadott el a kisebbségi kérdés rendezéséről. A határozat, amely a Népszövetséghez van intézve, a következőképp hangzik: »A református egyházak világszövetsége közzönetét fejezi ki a szövetség keleti és nyugati osztályának azért az éber érdeklődésért és buzgóságért, mellyel az európai református egyházak életét figyelemmel kísérték és jelentéseiket tudomásul veszi. Együttal felhívást intéz az összes egyházakhoz és azok minden jó fiához aziránt, hogy imádságaikban állandó megemlékezéssel, gondolatokban és tettekben jöjjenek a kontinens súlyos és szorongatott viszonyok között élő testvéregyházainak segítségére. A világszövetség nagy keserűséggel állapítja meg azt, hogy Közép- és Kelet-Európában, de különösen Romániában még mindig folytatódik az az igazságtalan és elnyomó politika, amelynek folytán az ott levő református egyházak szabadságukban korlátoztatnak, tevékenységükben megakadályoztatnak, birtokaitól megfosztatnak és egyházi életük kifejezése lehetetlenné tétetik. Ugyancsak tiltakozik a református egyházak világszövetsége az ellen is, hogy államférfiak vagy kormányok megtagadják vagy kifogásolják azokat a végérvényes kötelezettségeket, amelyeket a békeszerződéseknél a kisebbségek jogait biztosító szakaszai tartalmaznak. Ezt a politikát nemcsak önmagában véve is méltatlannak, de veszélythozónak is minősíti a református világszövetség a világ jövőjének nézve és éppen ezért ismételtén is felkéri a Népszövetséget arra, hogy szüntesse meg ezt a helyzetet, amely ilyen szemrehányásra okot ad. A világszövetség abban a nézetben van, hogy nagy hiány és balsiker volna a Népszövetség részéről az, hogy ezeket az alaptörvény jellegű rendelkezéseket, amelyeket a kisebbségek jogainak védelmére alkotott, jogszabályokban foglaltattak és az ő különös oltalma alá helyeztetek, nem támogatná. Egy ilyen balsiker erősen meggyengítené a Népszövetség magasztos eszményeinek legodaadóbb és legerősebb támogatóit, az egyházakat és megerősítené azokat, akik úgy vélekednek, hogy a Népszövetség vajmi kevés gyakorlati és reális értékkel bír az emberiségre nézve.«

*

A román hivatalos közlöny legutóbbi számában megjelent a június 25-én szentesített törvény az állami levéltárak rendezéséről. A törvény szerint az állami levéltárak a közoktatásügyi miniszter hatásköre alá helyeztetnek és a Bukarestben székelő vezérigazgató vezetése alatt állnak. A levéltárak a harminc évet meghaladott mindenféle hatósági okmányon kívül gyűjtik mindazokat a régi tárgyakat is, beleértve kéziratokat, aláírásokat, érmekeket, melyek a román művelődéstörténettel kapcsolatban állanak. Kerületi levéltárak lesznek Jassy, Kolozsvár, Kisenev és Csernovic városban. A nemzeti és vallási kisebbségek megtarthatják a törvény kihirdetése pillanatában meglévő levéltáraik mostani szervezetét, azonban ezek is az állami levéltárak vezérigazgatóságának ellenőrzése alá helyeztetnek.

*

A Csetry-ügyben az erdélyi magyar párt elnöki tanácsa a napokban a következő kommunikát tette közzé: »A magyar párt elnöki tanácsa értesült arról, hogy a párthoz tartozó hat tag ellen a brassói tribunal vizsgálóbírája izgatás címén vizsgálatot rendelt el. Az elnöki tanács megütközéssel vette ezt tudomásul, mert eltekintve a vizsgálóbíró végzésének kirívó alaki hiányosságától, illetőleg attól, hogy abban az állítólagos bíncselekmény a törvényhely megjelölésével és a tényálladé-

kát alkotó mozzanatok felölelésével a bünyvádi perrendnek megfelelően körülírva nincs, azon a címen rendeli el a vizsgálatot, hogy az illetők »szót adtak a kommunista Csetry Jánosnak«, illetőleg nem vonták meg tőle a szót. A jogász szempontból különösen feltűnő indokolás miatt a párt elnöki tanácsa a jogügyi bizottsághoz tette át a kérdést,

amelynek részéről dr. Bartha Ignác kolozsvári ügyvéd vállalta a terhelt párttagok képviselőségét és dr. Deák Gyula, dr. Grandpierre Emil és Makkai Sándor nevében be is adta a vizsgálóbíró végzése ellen indokolt felfolyamodását, illetőleg panaszát, mely felett a brassói tribunal vádtanácsa lesz hivatott dönteni«.

A földművespárt beolvad a Radics-pártba

Jugoszláv parasztpárt lesz a kibővült Radics-párt neve

A kormánydeklaráció vitája eddig már szolgált néhány a kormányra nézve kedvező meglepetéssel. Elsősorban feltűnést keltett Davidovics Ljubának, az ellenzéki blokk vezérének mérsékelt állásfoglalása, amiből politikai körökben különböző konzekvenciákat vontak le. Bizonyos részen az a hír merült fel, hogy a demokraták lehetővé akariák tenni a maguk számára, hogy a jövőben ők is résztvegyenek a radikális-Radics-párti kormányban. Egy másik verzió szerint a demokratákat az a titkos cél vezeti, hogy amennyiben a radikális-Radics-párti koalíció valamilyen okból felrobbanna, átvegyék Radicsék szerepét és a radikálisokkal kössenek fegyverbarátságot. Mindezeknek a kombinációknak azonban semmi tárgyi alapjuk nincs. Davidovics mérsékelt hangú beszédének egyszerűen az a magyarázata, hogy az ellenzék még nem élte bele magát az új politikai konstellációba. A blokk vezérének

különben is nagyon nehéz lett volna élesen a mezeigyezés ellen fordulni, hiszen ezzel tulajdonképpen a maga politikáját dezavualta volna.

Politikai körökben hírek vannak forgalomban a különböző földműves pártok egyesüléséről is. A Radics-párt és a Kmet-párt egyesülése már megtörtént: Puceli képviselő, amint ezt a parlament pénteki ülésén maga is bejelentette, kilépett a földműves-pártból és átlépett a Radics-pártba. Szó van arról, hogy a Kmet-pártot követni fogja a földművespárt is, amely valamilyen formában szintén beolvad a horvát parasztpártba. Ez esetben a párt neve jugoszláv parasztpárt lesz. A földművespárt részéről egyelőre semmi pozitív lépés nem történt ez irányban, de biztosra veszik, hogy a kormánydeklaráció megszavazásával a földművespárt kedvező atmoszférát készít elő az egyesülési tárgyalások eredményes lefolytatásához.

Sulyos vasuti szerencsétlenség Pozsony mellett

A pozsony-kassai gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal

Pozsonyból jelentik: A pozsony-kassai gyorsvonat, amelynek csütörtök este háromnegyed kilenckor kellett volna Pozsonyba érkeznie, Buzin mellett összeütközött egy tehervonattal. Ugy a gyorsvonat lokomotívja, mint a másik mozdony, valamint mindkét szolgálati kocsi, egy személy és hét teherkocsi pozdorjává zúzódott.

Az eddigi jelentések szerint a vasuti szerencsétlenségnek két halottja

és tizenöt sebesültje van, ezenkívül még igen sok utas szenvedett könnyebb sérüléseket. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget hibás váltóállítás okozta. A katasztrófaért felelős váltóort ezért letartóztatták, mire szökést kísérelt meg, de újból elfogták.

A cseh vasutak kára az összeütközés folytán mintegy 300.000 cseh korona.

Vörös szekfüvel tüntettek az alsóházban az angol szocialista képviselők

Viharos jelenetek Purcell szocialista képviselő eskütétele körül

Londonból jelentik: Viharos jelenetek játszódtak le az angol alsóház ülésén. A napirend előtt Purcell ujonnan megválasztott szocialista képviselőnek kellett letennie az esküt.

Purcellt a múlt héten választották meg a Forest of Dean kerületben. Az új képviselőt közrefogta a két »kezes« — Artur Henderson és George Lansbury szocialista képviselők — és oda akarták az elnök elé vezetni.

Ebben a pillanatban felugrott a helyéről Evans kapitány konzervatív képviselő és harsogva kiabált az elnök felé:

— Van-e tudomása elnök urnak arról, hogy Purcell már egyizben esküt tett, csak hogy nem ennek a gyülekezettnek, hanem egy idegennek? Az elnök meglepetve nézett a konzervatív képviselőre, mert nem tudta, mire céloz. Evans kapitány azonban rendületlenül folytatta:

— Igenis, Purcell ur az Amszterdamban székelő szakszervezetek nemzetközi szervezetének az elnöke. Mint ilyen, bizonyára letette ott az esküt és így ő voltaképpen egy idegen testületnek tartozik hűséggel. Hogy egyeztethető ez össze azzal,

hogy most a mi parlamentünknek is letegye a hűségösküt?

A szocialista pártban pokoli lármát keletkezett ezekre a szavakra. A szocialista képviselők felugráltak helyükről és öklükkel fenyegették a kapitányt.

— Semmi köze hozzá, — ordították feléje, — üljön le, ne avassa magát olyan dolgokba, amihez semmi köze nincs.

A konzervatív és szabadelvű képviselők Evans kapitány köré csoportosultak és védőállásba helyezkedtek. Óriási izgalom fogta el az egész házat. A szocialisták, akik Purcell eskütétele alkalmából valamennyien vörös szekfüvet tüntek a gomblyukukba, az elnöki emelvény felé tódultak. — Halljuk az elnököt! — kiabálták.

Az elnök, mikor csend támadt, így szólt:

— A tiszteletreméltó képviselő ur ebben a házban csakis azt a kerületet képviselheti, amely őt megválasztotta. Ennek következtében semmi akadály sincs annak, hogy az esküt szabályszerűen letegye.

A vörösszekfüs képviselő viharosan megtapsolták ezt az elnöki nyilatkozatot, mire Purcell, aki szintén

vörös szekfüvet viselt a gomblyukában, a két »kezes« kíséretében az elnöki emelvény felé igyekezett. De mielőtt odaért volna, A. C. Dixey konzervatív képviselő ismét megintertpellálta az elnököt:

— Rendben találja-e elnök ur, — kérdezte — hogy a szocialista képviselők vörös virágokat tűzzenek a gomblyukukba?

Az elnök: Én ezt rendbenlévőnek találom, mert mindenki olyan virágot tűz a gomblyukába, amilyent akar.

A zaj lecsillapultával Purcell képviselő csendben letette az esküt.

Abd el Krim nyílt levele az angol parlamenthez

Lyautey vádolja a háború felelősségével

Párisból jelentik: Abd el Krim az egyik egyiptomi lapban nyílt levelet intéz az angol parlamenthez. Azt írta nyílt levelében, hogy 1923-ban, amikor Franciaországban járt, Poincaréval és közvetve Poincaréval is megmondta, hogy Franciaországgal békében és barátságban óhajt élni. Minden rendelkezésére álló eszközzel megkísérelte, hogy Lyautey marsallal megállapodásra jusson, Lyautey azonban sohasem akarta fontolóra venni az ő igazságos követeléseit. De — folytatja Abd el Krim nyílt levelét, — mégsem kezdtünk háborút mindaddig, amíg a franciák nem kezdték bombázni a szárazföldről, repülőgépekről, békés lakvainkat.

A külügyminisztérium közölte, hogy a Quotidiennnek Abd el Krim békefeltételeire vonatkozó tudósítása egyáltalában nem hivatalos jellegű. Az utóbbi napokban külön küldötték tájékoztatták a rifvezért, hogy Franciaországtól, ha kívánja, megkaphatja a békefeltételeket. Abd el Krim azonban eddig nem válaszolt.

A Journal madridi értesülése szerint Madridban a spanyol kormány a francia megbízottak tiszteletére bucsubankettet rendezett. A bucsuünnepségen Primo de Rivera tábornok és gróf Perretti mondottak beszédet. Primo de Rivera újságírók előtt kijelentette, hogy ezentul ő, illetve Lyautey és Pétain fognak határozni a közös operációk megkezdéséről.

Primo de Rivera szombaton visszautazik Tetuanba. Santanderban egy francia hajóraj találkozik a spanyol flotta kirendelt részével és ezután a spanyol király szemlét tart az egyesült hajóraj fölött.

Harmincötezer németet tesznek át a lengyelek a határon

A német kormány megtorlásul kiutasítja a lengyeleket

Berlinből jelentik: Annak ellenére, hogy a német kormány lépéseket tett a lengyelországi optalók ellen készülő szigorú rendszakályok enyhítésére, a lengyel kormány kiméletlenül végre akarja hajtani a német optalók kiutasítását. Augusztus 1-én 35.000 lengyelországi németet fognak kiutasítani, illetve átteni a német határon. Ezeknek még annyi időt sem engednek, hogy vagyonukat értékesítsék.

A német kormány még egy utolsó kísérletet tesz az intézkedés enyhítése érdekében és ha az sem sikerül, akkor a Németországban lakó 8—10.000 lengyelt hasonlóképp átteszi a határon.

A Zadruzna Banka

lebélyegzi és felemeli részvény-tőlcéjét

Ankót a bank szanalása ügyében
Vasárnap lesz a közgyűlés

A Zadruzna Banka válsága hónapok óta foglalkoztatja a Vajdaság pénzpiacát. A bank válságáról és súlyos helyzetéről elterjedt hírek érthető idegességet keltek, mert nemcsak számos közintézmény: mint Noviszad város, Bácsmege, Matica Szepszka, gör. kel. szerb hitközség, hanem a kisemberek, iparosok, tisztviselők is voltak a banknál mint részvényesek és betétesek érdekelve.

A régi igazgatóságnak, mint már jelentettük, sikerült egy pénzügyi intézetből álló szindikátuson kívül, Budisin János és dr. Raics Tosa nemzetgyűlési képviselők mögött álló erős pénzesoportot is megnyerni az intézet szanalásához.

A szindikátus ismételt megállapította a bank státusát és az igazgatóság rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amely a szanalás módozataira nézve hivott döntést hozni.

Hogy a vasárnapi rendkívüli közgyűlés minél simábban mehessen végbe, a bank vezetősége csütörtökön este értekezletre hívta egybe a részvényeseket, akik közül mintegy 50-60-an jelentek meg.

Novakovic Izidor, a szombori Országos Hitelbank vezérigazgatója, akit a Zadruzna Bankát támogató szindikátus a bank ideiglenes vezetésére delegált, előterjesztette minden részletre kiterjedő expozéját, amelyben rámutatott azokra az okokra, amelyek a bankot zátonyra juttatták. A bank ipari vállalatokba bocsájtkozott, amelyekről nem tudott idejekorán szabadulni. A kincstár horribilis adóterheket rótt a vállalatra és érzékenyen sújtotta a bankot a bank által finanszírozott Bieco közsérvállalat összeomlása. Az ennek nyomán elterjedt túlzott válsághírek folytán a betétek megostromolták a bankot, a hitelezők pedig megvonták a hitelt.

A bank szanalásának feltételeiként megjelölte, hogy a bank hitelezői mindenestre adjanak 2-3 éves moratóriumot, hogy a banknak ideje legyen az ingatlanait értékesíteni. Szükségessé válik a bank alapitókáját 10 millió dinárról 6 millió dinárra lebélyegezni és ezt a 4 milliót a hiányok fedezésére a tartalékalapba átvenni. Végül az új tőkeérdekeltségek képviselőiből kell az új igazgatóságot megalakítani, mely két év alatt visszaszerezheti a bank régi hírnevét és tekintélyét.

Az új igazgatóság nagy és olcsó tőkét fog a vállalatba hozni. A bank vezetősége vasárnapi közgyűlésén el akarja határozni, hogy 2 millió dinár értékű részvényt bocsájt ki. A mérleg szerint a 9.261.351 dinár követelésből mint perelt és kétes követelést 6.381.475 dinárt le kell írni, ennek figyelembevételével a veszteség 2.882.722 dinár. Az intézet ingatlanai közel tízezer millió, hajóparkja 3.686.000 dinárral szerepel a mérlegben. A takaré- és folyószámlabetétek több mint 28 milliót érnek, az egyéb hitelezők 11.162.000 dinárt.

A mérleg, amely a július 20-iki státust állapítja meg, a részvényesek körében kedvező hatást keltett, mert kedvezőbb mérleget vártak.

A részvényesek közül felszólaló dr. Velickovic-Szvinjarev Miladin kijelenti, hogy a szanalási tervhez hozzájárul. Azonban az iránt érdeklődik, hogy megállapították-e, kiket terhel a felelősség azért, hogy a bank válságba jutott.

Ezt tudni kell, nemcsak anyagi, de erkölcsi okokból is. A bűnösöket felelősségre kívánja vonni, ha szükséges és elkerülhetetlen: bírói úton is. Annakidején figyelmeztette az igazgatóságot, hogy erején felül megy bele vállalatokba, de akkor az volt a válasz: tessék bennünket leszavaztatni. Ez lehetetlen volt, mert a bank igazgatósága 40.000 új

részvényt vett át a névértéken aluli kibocsájtási árfolyamon, de az értékét nem fizették be készpénzben, hanem váltókat adtak és ennek folytán az alapitőke nem 10.000.000 dinár, hanem 6 millió dinár befizetett részvénytőke. Sajnája az igazgatóságban ülő derék gazdák és iparosok, akik jóhiszeműen bíztak a vezetőségben, akiket felelősségre kíván vonatni. A noviszadi bankpalota építése 3-4 millió dinárra volt előirányozva és mégis 13 millióba került, anélkül, hogy erre a közgyűléstől felhatalmazást kértek vagy kaptak volna.

Dr. Hadzi Koszta, a Zadruzna Bankának a közelmúltban lemondott elnöke védelembe veszi a bank igazgatóságát, amely minden cselekedetében korrektül és jóhiszeműen járt el. A mi a felelősséget illeti, emelt fővel áll többi igazgatósági társaival a felelősségvétel elé és

ha valaki azt hiszi, hogy a legkisebb in-korrekttség történt, a törvényszék csak pár lépésre van az értekezlet színhelyétől: tegyen feljelentést.

Klicin Mita igazgatósági tag hosszabb beszédben mutat rá a bankválság okaira. A régi igazgatóság, amelynek szövege nem volt tagja, — korrektül viselkedett. A bank becsületes mérleget adott. Az utolsó négy évben 6 millió dinár nyereséget mutatott ki, ami után 7 millió dinár adót vetettek ki. Ez is hozzájárult a bank válságához.

Dr. Tapavica György, dr. Kobal Iván, a bank volt ügyvezető igazgatója és mások felszólalása után az értekezlet késő este ért véget.

Az értekezlet elérte célját: a kétséges pontok tisztázódtak és így a vasárnapi bankközgyűlés békés lefolyásának ígérkezik.

Kétszáz ezer pamutipari munkást zártak ki Angliában

Uj tárgyalások kezdődnek a bányásztrájk elhárítására

Londonból jelentik: Az angol pamutipari kizárások pénteken reggel programszerűen megtörténtek. A kinevezés következtében megközelítőleg kétszáz ezer munkást lett munkanélkülivé: Bradfordban 155.000, Huddersfieldben 24.000, Halifaxban 10.000, Leedsben 8000 és Dewsburyban 9000. A kizárt munkások több helyütt tüntetéseket rendeztek és megszállták a gyárak bejáratát. Huddersfieldben a lovasrendőrség és a munkások közt összeütközés támadt, melynek során néhány munkás könnyebben megsebesült.

A bányamunkások bérmozgalma ügyében sem javult a helyzet. A kormány minden kísérlete meghiúsult, amellyel megengedést akart közvetíteni a bányamunkások és a bányatulajdonosok között. Anglia bányamunkásai elhatározták, hogy a további tárgyalásokat Anglia szakszervezeti kongresszusának elnökségére bízzák. Az elnökség már közölte is Baldwin miniszterelnökkel, hogy kész azonnal megkezdni a tárgyalásokat, de csak azzal a feltétellel, ha a kormány a munkások követeléseinek teljesítését garantálja.

A nyomor lakik

a becskerekeli jegyzőtanfolyam palotájában

Látogatás az éhező bolgár emigránsok között

Képviselőből zsákhordó — Mi lesz a jegyzők kvalifikációjával?

Becskerekről jelentik: Hatalmas, kétemeletes palotának indult a becskerekeli jegyző-tanfolyam új épülete, a háború azonban megakasztotta az építkezést. A külső falak és a tetőzet elkészültek, de a padlás felépítésére már nem jutott idő és az emeletet is csak a kettős sorban körülfutó üveg nélküli, üres ablaknyakak jelzik. Belül néhány csonkán maradt választófal meredezik; talán éppen akkor akarták rájuk építeni az emeletet, amikor palhért és malterkeverőt, fémernőket, meg kubikos munkást az építéshöz kiragadott és a rombolás szolgálatába állított valami titokzatos, ördögi hatalom.

Több mint tíz év telt el azóta... A félig épült házat egyre jobban rombolja az idő. Gyerekek játszanak a romház előtt. A nyomorúság felmeztelen, sovány, piszkos kis páriái. Jókendő játékokat síkogatnak a nyári délutánba és vacsorára epret lopnak a szomszéd telekről. Szerb, magyar, német, bolgár, orosz gyerek — a nagy ház lakói mind. Közös nyelvük valami hábeli zürzavar, amelyből rajtuk kívül egy kukkot sem ért senki. A nyomor nemzetközi tájszólása alakult ki ezen a fél nem épült piszkos nyomortanyán...

Száznegyvennyolc bolgár emigráns lakik az épület balszárnyán. Rozoga, meredek létrán kell felkapaszkodni hozzájuk. Négy nagy teremben helyezték el kevéske holmijukat, deszkaprócsen laknak, nyitott kemencén főznek, napközben munkában, vagy munkát keresve szóródnak szerteszét, de este összeülnek, hogy hallgassák Draganov Todor keserű beszédjét, amely talán még sivárabb, vigasz nélkül valóbb, mint maga a nyomorúságos emigráció.

Todor Draganov bolgár képviselő — a vrjacsai kerület küldötte a szobranje-

ba Sztambuljiszki programjával — most zsákhordó munkás a monopolizációban becskerekeli dohánybevéltőlőjénél és ő a csoport vezetője. Szívesen, de szomorúan beszél a multról:

— Nem kommunizmust akartunk, hanem parasztköztestársaságot. Földközösség helyett, mindenkinek a maga kis birtokát, de a macedón bandák orgyilkos fegyvereivel nem tudtunk harcolni...

— Hát a székeszegyvázi merénylet?

— Én nem tudom, hogy volt. Már nem voltam otthon, de képzeljen el egy kazánt, amelyet fűtenek egyre jobban-jobban, amíg a gőz erősebb lesz a vasnál és szétrobbantja. Ilyen túlfűtött kazán Bulgária. Robbant és robbanni fog mindaddig, amíg a tüzelést abba nem hagyják!

— És abbahagyják, mit gondol képviselő ur?

— Nem! Itt maradunk és néha azt hiszem, hogy akkor sem mennek haza, ha rezsimváltozás volna, mert a komité orvtámadásától soha sem leszünk biztonságban.

A legelső szobában körül áll bennünket az egész kolónia és amikor megkérdezzük, hogy mindannyian ilyen szomorúnak látják-e a helyzetet, mindenki bólint a fatalista közömbösségével, de vaskövekes tekintetével egy perc múlva, amikor arról beszélünk, hogy télen nem lakhatnak itt a tizenöt méter magas, két ablakos, fűthetetlen, három felől nyitott szobákban, mert megfagynának — valaki megjegyzi:

— Hiszen mi nem akarunk itt maradni!

És bizakodó öröm villan fel az előbb még oly szomorú fejekben.

Vénusz a nyomortanyán

Az életük folyásáról beszél Draganov képviselő. Alig van két-három asszony

velük. Legöbbsen otthagyták családjukat, amikor futni kellett Cankovék elől és eddig még egyetlen sor írást sem kaptak Bulgáriából. Senki sem tudja, mi van a családjával. Szinte látszik, hogy nem szeretnek, nem mernek erre gondolni... Sokan találtak munkát a dohányraktárban, Popovszki ügyvéd is ott dolgozik, vannak, akik földműves munkát végeznek, Pejcev Iván szobrász egy butorgyárban munkás. Huszonhárom éves fiatal legény, Szófiában tanult valami művészeti iskolán. Párisba készült és Velikibecsikereken tömeglakásban nyomorog. Este dolgozik otthon. A Bega-parton szedett iszapos agyagot, Boticeili Vénuszát mintázza belőle egy darab fával és egy rossz budlibicskával...

Az itteni helyzetükkel elégedettek. Hálásak az országnak, amely befogadta őket és amelynek hatóságai annyit fáradsz, hogy munkához juttassák őket.

Hidegvízben szürkére mosott fehérnemű gőzölög, száradó labirintusában botorkálunk kiéle és a lépcsőlétra előtt pontosan a szemünkbe fújja a füstöt egy kémény, amely a padlóból nőtt elő. Az alsó lakásban tüzelnek...

Luxuslakások a pincében

A nyomortanya előkelőbb, uribb fertálya a pince. Itt laknak az öslakók, ezek már egész kiépítették a maguk külön-külön lakását, amelynek főként az az előnye, hogy be van fűdve a földszint padlójával. Az ablaknizérián is segítettek már sokan, úgy, hogy más-honnan hozott kövekből berakták az ő szobájuk ablaknyílását, csak kis helyet hagytak rajta, ahova beagyaztak egy darab üveget. A rengeteg pincéből mindenki akkora részt kerített magának, amekkorát akart. Deszkával sárral falat vertek, ágyat, kemencét állítottak, nem vatalt. De szerzett jogaikhoz ragaszkodnak házbért és sose láttak lakáshinak a régi lakók. Az első front pincéjébe már senkit sem engednek, ha új lakó jön.

— Menjen az emeletre!

Igy mondja Varga András volt harangozó és jelenlegi kéményseprő felesége. Vargáknak van a legkonszolidáltabb lakásuk. Meszelt fal, ágy, kemence, szekrény. De Varga Andrásné nagyon sajnálja, hogy olyan tágasra szabta a szobát az ura:

— Hogy győzzük majd fűteni a télen?! — siránkozik az izzasztó kánikulában.

A szomszéd pince legrégebb és legöregebb lakói: Johann Welt nyolcvanegy éves koldus, a felesége nyolcvanestendős. Az öreg sváb keresi a pénzt a templom lépcsőjén, felesége pedig a háztartást vezeti itthon az előkelő pince-lakásban.

Megint egy magyar, aztán egy orosz lakása következik, majd egy szerb éjjeli ór. »városi alkalmazott«, aki még závaros ajtót is faragott odújára és hivatalos személyhez illően rápingálta a névjegyét kátránnyal: »Joca Ponor.« Joca ur alszik és a szomszédasszony világért sem engedett be, hogy megzavarjam álmát.

A tulsó oldal lakóit nem ismerik ezen a fronton. Ugy körülbelül mondják, hogy tíz-tizenöt család lakik a pincékben és főnt a bolgárok. Körülbelül kétszáz léleknek ad hajlékot a jegyzőtanfolyam fel nem épült háza. Valóban bölcs dollog, ahogy hét évvel a háború befejezése után még mindig nem kezdték újból az építkezést. Mennyi ember lenne hajléktalan és így — legföljebb a jegyzőknek ezután sem lesz kvalifikációjuk...

k. m.

Keresünk

a Vajdaság és Szerbia területére
vezérképviselőt

ny tálfalmányunk részére: biztosító berendezés beállítás és lopás ellen (felülmúlhatatlan). A raklár átvételére készpénz szükséges. Reflektánsok, technikusok vagy tapasztalt kereskedők, sziveskedjenek Urbach igazgatónál, 9-1 óra között, Hotel Beograd 7. sz. szoba jelentkezni.

A neptuni szerződés

A jugoszláv—olasz megállapodás kölcsönösen biztosítja a kisebbségi jogokat

Beogradból jelentik: A jugoszláv—olasz kereskedelmi, biztonsági és állampolgári szerződés, amelyet — mint már jelentettük — hétfőn írtak alá Neptunban, három részre osztják és ötvenegy pontot tartalmaz. Az első rész a *tartozásokról és követelésekről* szól. Az 1919 előtti tartozásokat és követeléseket 1:4 arányban egyenlítik ki és pedig minden osztrák-magyar koronát 0.25 parában számítanak át, nem pedig 0.25 lírában, mintahogy ez eddig szokás volt. A szerződés intézkedik a fiumei jugoszláv állampolgárok kártérítéséről is. Az olasz kormány kötelezte magát, hogy azoknak a jugoszláv állampolgároknak, akik 1918 november 3-ika után a megszállás folytán anyagi kárt szenvedtek, kártérítést ad. Erre a célra három és fél millió lírát utal ki az olasz kormány.

Azoknak a jugoszláv állampolgároknak, akik legalább tíz éve folytatnak orvosi, ügyvédi vagy mérnöki praktizist Fiumében vagy Susákon, engedélyezik a gyakorlat további folytatását. Kölcsönösen megegyeztek abban, hogy a *hatóságokhoz olasz vagy szerb nyelvi beadványokkal fordulhatnak a nemzeti kisebbségek*. A kettős birtokosok ügyében a jugoszláv—magyar szerződéssel teljesen egyező megállapodás jött létre.

Egyezség jött meg létre a fiumei közös vasuti állomás közlekedési szolgáltatásáról. Az egyezmény szerint a római szerződéstől eltérőleg a vasuti szerencsétlenség következményeit az az állam viseli, amely állam hivatalnokai okozta a szerencsétlenséget.

A szerződés végül *biztosítja a fiumei, zadári és a többi határmenti városokban és községekben levő kisebbségi iskolák autonómiáját*.

Mint Beogradból jelentik, *Angelov* demokrata képviselő a neptuni szerződés ügyében interpellációt intézett Ninosics külügyminiszterhez, amelyben a *Fiume és Zára* ügyében kötött konvencióra vonatkozóan felvilágosítást kér.

Eltűnt egy noviszadi telefonos kisasszony

Anyja feljelentése szerint leánykereskedők szöktették meg

A novisadi rendőrségen özvegy Szubotin Zsófia novisadi lakos feljelentést tett, hogy tizenkilencéves leánya, Dusica szerda dél óta eltűnt és vele együtt nyoma veszett tíz éves kisebbik leányának is.

Szubotin Dusica, aki a novisadi telefonközpontnál teljesített szolgálatot, szerdán délelőtt hazament és előadta, hogy egyik kártársnőjének barátja meghívta Veliki-Becsckerekre, ahova szerda délután többedmagával auton utazik. Minthogy Szubotin Dusicának Torontál-Eléméren nagybátyja van, a leány a veliki-becsckereki autókirándulást nagybátyja meglátogatására kívánta felhasználni.

Anyja elcinte tudni sem akart az autóról és a leánya kérésére csak úgy egyezett bele, hogy elviszi magával tíz éves hugát és hogy még szerda estig visszatérnek.

Szerdán délután tényleg meg is állt egy autó a Svetozarska-ucca 3. számú ház előtt, a kocsiból leugrott egy huszonnégy-huszonöt év körüli fekete férfi, bement Szubotinné lakására, megvárta míg Dusica és huga megebédelnek majd kocsiba szállt velük. Minthogy csütörtök reggelre sem tértek vissza, az aggó anyja nyugtalanodni kezdett. Csütörtök délelőtt valaki közölte vele, hogy a két lányt két autón négy férfi társaságában kompon látta a Dunán átkelni.

Az anya erre kétségbeesésében feljelentést tett a rendőrségen, hogy a leányok gyanus körülmények közt eltűn-

tek. A rendőrségen nyomban a legszelebbkörű nyomozást indították. Az a feltevés, hogy Szubotin Dusicát és kis hugát leánykereskedők csalták és hurcolták el. A rendőrség mindenféle távirati értesítést küldött, amelyben a két leány pontos személyleírását is megadta. Az autó számát a kompos nem láthatta, mert a számot teljesen elborította a sár.

Csütörtök délután Szubotin Zsófia azzal rohant fel a rendőrségre, hogy leányai megkerültek, legalább is a tele-

fonközponttól azt üzenték neki, hogy leányai uton vannak hazafelé.

Minthogy péntek délig a leányokról semmi hír sem érkezett, a rendőrség a legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást. Mindinkább valószínűvé válik a feltevés, hogy a két leány egy leánykereskedőkből álló társaság karmai közé került.

Torontál-Elémérről pénteken érkezett meg a nagybácsi távirati vá'asza, hogy a leányok rem érkeztek meg Torontál-Elémérré.

Kánikula és viharok Európában

Olaszországban, Németországban és Norvégiában pusztít a hőhullám — Bécsben, Párisban, Londonban vihar tombolt

Londonból jelentik: Az elmúlt éjszakai orkán *rendkívül nagy károkat okozott*. A vihar különösen az arzenálban és a dokkokban pusztított, ahol *három emberélet is áldozatul esett*.

Berlini jelentés szerint a birodalom valamennyi részéből érkező jelentések *óriási hőségről* számolnak be. A hőmérők sok helyütt *árnyékban harmincöt fokot mutat*. A szárazság egyre tart és a termést is veszélyezteti. Csak Dél-Németország egyes helyeiben volt eső, de a hőséget ez sem csökkentette. A légköri viszonyok most már enyhülést helyeznek kilátásba. Berlinben csütörtökön huszonkilenc fok meleg volt árnyékban, ami már mindenesetre csökkenést jelent. Berlinben csütörtökön *nyolcan kaptak hőgutát, közülük az egyik halálos végül volt*.

A Grác melletti Gams-Oberfrauental felett sulyos *jégveréstől kísért heves vihar vonult el*. Diónagyságu jégdarabok zuhogtak. A tájék valóságos téli képet öltött. A gyümölcs és a gabona teljesen elpusztult.

Franciaország valamennyi részéből *heves viharokat jelentenek*. Több he-

lyütt vihartól kísért erős felhőszakadások vonultak el, amelyek tetemes károkat okoztak. Hír szerint *emberéletben is kár esett*. Bordeaux környékén forgószél pusztított a gabonaföldeken és a szőlőkben.

Bécsből jelentik, hogy az utóbbi napok hőhulláma után tegnap nagy hőszüllyedés következett. Egész éjszaka vihar tombolt, amely időnként felhőszakadássá változott. A nagy víztömegek sok kárt okoztak egyes épületekben, különösen a mélyebben fekvő kerületekben, ahol víz öntötte el a pincéket. Sok házat gerendákkal kellett alátámasztani. A második kerületben megrepedt egy főcsatorna csöve a hatalmas víztömegek nyomása alatt. A tüzoltóság 80 esetben vonult ki az éjszaka folyamán.

Rómában délután a hőmérséklet pénteken 34.6, Milanóban 33. Velencében 29, Florenében 26, Nápolyban 33 és Trientben 33 fok volt.

Oslói híradás szerint Norvégiában rendkívül nagy hőség uralkodik, amely egyes helyeken a 33 fok Celsiusot is meghaladja. Több embert napszúrás ért. Gjoewikból két halálos esetet jelentenek.

Tumbác Béla Szegezen letartóztatták csalásért és sikkasztásért

A csongrádi bombavető ügyvédje és a Délvidéki Liga jelentette fel — A Varga-pör egyik vádlottja a szegedi ébredők főtitkára lett — A volt szegedi rajztanár magyarországi szereplése

Szegedről jelentik: A vizsgálóbíró pénteken foglalkozott Tumbác Béla rajztanárnak, a szegedi ébredők egyik vezetőjének családi és sikkasztási ügyével.

Tumbác Béla rajztanár volt Szentán és az impérium-változás után belekeveredett a Varga-féle kémkedési pörbe. Letartóztatták, vád alá helyezték és a szubotici ügyészség fogházában több hónapig ült vizsgálati fogságban. A főtárgyaláson fölmentették, minthogy bűnössége nem igazolódott be, azonban kiutasították Jugoszláviából és áttették a határon. Tumbác Szegednek vette útját, ahol teljes erővel belevetette magát az ébredő-mozgalomba.

A volt szentai rajztanár állandóan hangsúlyozta, hogy ő magyarságának a mártírja és erre való hivatkozással az Ébredő Magyarok Egyesületének szegedi fiókjától kért állást. Ekkoriban történt, hogy a szegedi rendőrség *kitoloncoltatta Szegedről Kelemen Andort, a szegedi ébredők lapjának, a Szegedi Új Nemzedéknek a szerkesztőjét*. A lapnál megüresedett a felelős szerkesztői állás és az ébredők Tumbác Bélát bízták meg a szegedi ébredő napilap szerkesztésével. Talán tíz hónapig volt Tumbác szerkesztő. Később azután differenciái támadtak a lap vezetőségével és meg kellett válnia a felelős szerkesztői székétől, valamint a szegedi ébredők főtitkári állásától is, a mely szinte velejárta a szerkesztői állással. Állás nélkül maradt és barátai tanácsára lépéseket tett, hogy 60—70

milliót utaljon ki neki a kormány. Ezt az összeget azon a címen kérte, hogy félvég szenvedett a jugoszlávok fogságában és jár is neki a pénz, elmaradt tanítói fizetése címén. Illetékes helyen azonban nem akarják olyan könnyen Tumbácznak ezt az érvelését elfogadni és egyre később a hatvanmillió kiutalása. Tumbác megint barátaitól kért állást, mire megtették a *Délvidéki Liga* főtitkárnak.

Közben történt azután, hogy a csongrádi bombamerénylet letartóztatott gyanúsítottjai bekerültek Szegegre az ügyészség fogházába. Tumbác, aki összeköttetésben állt Piroskákékkal, azt ajánlotta, hogy válaszként védőül dr. Szécsényi István ügyvédet, akit még Szentáról ismert. Ez meg is történt. Tumbác ekkor Szécsényihez fordult és ötvenmillió korona kölcsönt kért tőle annak fejében, hogy ilyen kitűnő reklám-pörhöz juttassa. Szécsényi nem térhetett ki a kérés elől és egy magasállású szegedi állami tisztviselővel együtt *aláírt Tumbác Bélának ötven milliót váltót*. A pénzzel Tumbác egy üzletbe akart betársulni és úgy vélekedtek kezesei, hogy az ötven milliót hamarosan könnyen vissza fogja fizetni, részint az üzlet jövedelméből, részben abból a bizonyos hatvanmillióból. Alig mult el négy-öt hónap és most egyszerre Szécsényi István *csalás miatt följelentette Tumbác Bélát, az ébredők volt főtitkárát, a Délvidéki Liga* aktiv főtitkárát. A följelentés szerint Tumbác az ötven milliót nem fizette vissza és a

pénzt *nem arra a célra használta föl, amire kérte*, nem alapított magának belőle egzisztenciát. A pénz elszökött és nincs is kilátás arra, hogy az ügyvéd visszakapja, mert a kormány nem folyósítja a hatvan milliót. A följelentés hangsúlyozza Tumbác *ravaszhondorlatát*, amely abban rejlik, hogy egzisztenciateremtés ürügye alatt csalta ki az ügyvédtől a pénzt.

Amikor a följelentést megtették, a *Délvidéki Liga* is megvizsgálta Tumbác dolgait és *nem találta egészen rendben a pénzkezelést, mire sikkasztás címén nyomban följelentette főtitkárát*. Tumbác ezzel szemben azzal védekezik, hogy a Liga pénze pontosan megvan. A vizsgálat fogja tisztázni ezt az ügyet.

A szegedi kurzuslap volt szerkesztője és a szegedi ébredők volt főtitkára pedig vizsgálati fogságban várja a szegedi ügyészség fogházában ügyének főtárgyalását. A vizsgálóbíró Tumbác pénteki kihallgatása után csalás és sikkasztás gyanúja miatt föntartotta a vizsgálati fogságot.

Alíka-vasut megnyitása

Pénteken este érkeznek a vendégek Zagrebba

Zagreből jelentik: A Lika-vasut ünnepélyes megnyitása — mint már jelentettük — szombaton, július 25-én történik meg. Az ünnepélyes megnyitáson résztvevő vendégek már pénteken este Zagrebba érkeztek. Este hat órakor érkezett meg Beogradból az első különvonat, amelyen *Radojevićs* közlekedésügyi, dr. *Superina* postaügyi és dr. *Krajaćs* kereskedelmi miniszterek, a beogradi vasuti vezérigazgatóság kiküldöttei, a vasutigazgatóságok vezetői, a kereskedelmi kamarák kiküldöttei és a sajtó képviselői érkeztek. Este nyolc órakor az Esplanade-szállodában bankett volt a vendégek tiszteletére, tízenegy órakor pedig újabb különvonat érkezett, amely az ország többi részeiből, különösen Szlovéniából hozott vendégeket.

A két különvonat az előkelőségekkel szombaton reggel hét órakor indul el az új vonalon Zagreből. A vonat először Gračacon áll meg, ahol *Radojevićs* közlekedésügyi miniszter beszéd kíséretében átadja az új vonalat a forgalomnak.

Kilenc órakor érkezik a két különvonat Kninbe, ahol ugyancsak ünnepi fogadtatás lesz. Sibenikben délután két órakor érkeznek a különvonatok és itt ünnepi bankett lesz. Négy órakor folytatják a különvonatok az utat és este félnyolc órakor érkeznek Splitbe. Itt fényes ünnepségeket rendez a város a vonatok beérkezésének időpontjában, a kikötőt kivilágítják és velencei éjszakát rendeznek a tengeren, ahol ötszáz kisebb-nagyobb csónak, motoros és hajó áll fényesen kivilágítva az ünneplő közönség rendelkezésére. Este nyolc órakor a vendégek tiszteletére ünnepi bankett lesz.

A vendégek — így a három miniszter is — vasárnap és hétfőn Splitben maradnak és vasárnap résztvesznek az Adria-kiállításán. Hétfőn délután egy órakor utaznak el a vendégek Splitből, a három miniszter kivételével, akik inspekciós körútra indulnak Dalmáciába.

ÜGYVÉDI ÉS BÍRÓI VIZSGÁRA

szórazokozva elkészülhet
Dr. JESSENSZKY
jogi szemináriumában
Nov. sad, Vilsonov trg 7 5636

Megérkezett

az új szubotica, rendőrfőkapitány kinevezése

Horvat Gvetko dr. szombaton veszi át hivatalát

A belügyminiszter, — mint már közöltük, — dr. Horvat Gvetkót, a zagrebi rendőrigazgatóság jogügyi osztályának főnökét Szubotica város főkapitányává, dr. Stepanovics Józsefet, a zagrebi rendőrség jogügyi osztályának helyettes-főnökét pedig a szubotica állami titkosrendőrség főnökévé nevezte ki. A két új rendőrségi főnök szerdán megérkezett Szuboticára, pénteken pedig a főispáni hivatalhoz megjötték a kinevezési okmányok is.

Horvat dr. és Stepanovics dr. a kinevezések alapján szombaton veszik át hivatalukat és mint értesülünk, mindketten megkezdik hivatalaik reorganizálását.

A Bácsmegyei Napló munkatársának kérdésére az új főkapitány kijelentette, hogy egyelőre nem ad munkaprogramjára nézve nyilatkozatot, mert először meggyőződést kell szereznie a szubotica rendőrség állapotáról. Arról már, — mint mondotta, — értesült, hogy személyi tekintetben sok pótolnivaló van a rendőrségen és szeretné, ha a rendőrfőkapitányi állásokat hozzáértő, jogvégzett emberekkel tölthetné be, nagy haj azouban, hogy kellő képzettségű emberek a kis fizetés miatt nem szívesen lépnek a rendőrség kötelékébe. Az új főkapitány végül kijelentette, hogy bővebb programot csak később fog adni, amikor már tájékozódott a viszonyok felől.

Leccsapolják

a vajdasági mocsarakat

Háromszáz millió aranydinárt kérnek az ármentesítő társulatok

Somborból jelentik: Néhány nappal ezelőtt tartották meg az ármentesítő társulatok országos konferenciájukat Beogradban, melyen a Vajdaságot közelről érintő fontos kérdésekben hoztak határozatot.

A konferencia elhatározta, hogy mindent el fog követni, hogy a legrövidebb idő alatt meginduljanak az ármentesítési munkálatok. A konferencia konkrét tervet fogadott el, amelyet felterjesztettek a földművelés- és vízügyi minisztériumba és így kijelentés van arra, hogy a kérdés rövidesen minisztertanács elé kerül.

A konferencia javaslata szerint háromszázmillió arany dinárra van szükség, hogy az ármentesítő munkálatok az egész országban megkezdődhessenek. A háromszáz milliónyi összeget olcsó külföldi kölcsön formájában szereznek meg, melynek törlesztését az állam garantálja. A terv az, hogy a pénzt az Országos Jelzálog Bank útján osztanak ki az egyes ármentesítő társulatoknak előnyös feltételek mellett 12 százalékos kamatlábbal úgy, hogy a visszafizetés csak az ármentesítő munkálatok elvégzése után három évvel kezdődne. Az amortizáció tartama huszonöt esztendő lenne.

A Vajdaságot, különösen pedig Bácskát és Baranyát nagyobb összegű kölcsönrel látnák el, hogy a mocsarakat és árvízterületeket leccsapolják.

Bácskában a Mostonga kerülne első sorban leccsapolásra, Baranyában pedig a Bilje-Kopács mocsaras-

vidék kiszáritását tervezik. Az erre vonatkozó munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy szakbizottságok voltak a helyszínen, melyek már kész tervet terjesztenek a földművelési és vízügyi minisztérium elé.

A bárnők halála

Taussig prágai kommunista képviselő szabadjegyet kapott kétszázharminché magyar artistanőtől

Prágából jelentik: A belügyminiszter nemrégiben elrendelte a csehszlovák köztársaság területén élő külföldi származású artistanők, bérhölgyek, konzumdamák és a többi hasonló könnyebb fajsúlyú leányzók kiutasítását. A csehszlovákiai mulatóhelyeken kétszázharminché magyar születésű bárnő van jelenleg alkalmazva, akik között nagy izgalmat keltett a belügyminiszter rendelkezése. Fühöz-fához kapkodtak, de — noha a kétszázharminché leányzó baráti köréhez egypár befolyásos kormányparti politikus is tartozott — nem tudták elérni a rendelet hatályon kívül helyezését, mert senki sem mert intervenálni az ügyben, nehogy pikáns inszINUÁCIÓKNAK tegye ki magát.

A bárnőket az elkeseredés végül is ellenállhatatlan erővel sodorta a baloldali szélsőség felé és így merült fel az a gondolat, hogy a prágai parlament egyik kommunista tagját, Taussig Vilmos képviselőt kéri fel a közbe lépésre. Taussig vállalta a megtisztelő megbízást és el is érte, hogy a kormány visszavonja a kiutasítási végzést. A magyar leányok halálból feliratott szerkesztettek, amelyben köszönetet mondtak megmentőjüknek és közölték vele, hogy a kapott okmány szabad bejárást biztosít a képviselőnek mindazokba a mulatóhelyekbe, ahol a kétszázharminché magyar leány alkalmazásban van. A szabadjegyet szolgáló magánokiratot a lányok valamennyien aláírták, miután kötelezték magukat arra, hogy a képviselővel szemben — ha a szabadjegyet felmutatja — kívánatra egyénileg és négy szemközt is lerójják haláljukat.

Vasuti- és vizumkedvezmények a subotica mintavására

A csehszlovák, magyar, román és olasz vasutak is adnak mérséklést

A szubotica nagyvásár és kiállítás igazgatóságának nemcsak a jugoszláv vonalakon, hanem a külföldi vasutakon is sikerült utazási kedvezményt biztosítani azok számára, akik a kiállítás megtekintésére Szuboticára jönnek.

A jugoszláv vonalakon 50 százalékos a kedvezmény, amely egyszeri oda- és visszautazásra szól, az utat azonban nem szabad megszakítani. Az utas a kiindulási állomáson egész jegyet vált, amely az utast a lebélyezett vásári igazolvány előmutatása mellett ingyenes visszautazásra jogosítja. A kiállítók ezt a kedvezményt augusztus 16-tól augusztus 30-ig, visszautazásnál pedig augusztus 21-től szeptember 5-ig vehetik igénybe. Minden más látogató részére az odautazásnál augusztus 18-tól augusztus 30-ig és a visszautazásnál augusztus 21-től szeptember 3-ig érvényes a kedvezmény. A külföldi látogatók, akik közvetlen vasuti kocsikban utaznak, minden vonatban folytathatják utjukat, kivéve a Simplon-Orient expressz-vonatot. A hefföldi utasokra vonatkozólag a Simplon-vasutakon kívül még a Beograd és Zagreb között közlekedő gyorsvonatpár van a kedvezményből kizárva.

Az S. H. S. hajótársaság és a Dubrovnik hajótársaság 50 százalékos kedvezményben részesíti az utasokat, az adriai hajótársaság hajóin pedig az alacsonyab osztály hajójegyével utaznak az utasok a magasabb hajóosztályon.

A csehszlovák vasutakon az expressz-

és a luxusvonatok kivételével az utasok 50 százalékos kedvezményben részesülnek, még pedig augusztus 12-től augusztus 30-ig az odautazásnál és augusztus 22-től szeptember 10-ig a visszautazásnál. A külföldi utasoknak, akik a szubotica kiállításra utaznak, a csehszlovákiai vonalakon 33 százalékos kedvezményre van joguk az egyik határállomástól a másik határállomásig.

A magyar államvasutak 50 százalékos kedvezményben részesítik az utasokat egy különleges igazolvány ellenében, amelyet az S. H. S. állam budapesti kereskedelmi attaséja ad ki. (Budapest, Petőfi Sándor-ucca 6. sz.)

Az olasz államvasutak 30 százalékos kedvezményben részesítik a kiállítás látogatóit. A román államvasutak pedig a visszautazásnál adnak 50 százalékos kedvezményt az expresszvonatok kivételével.

Az utlevél-táttanozás illetéke 20 papirdinár a kiállítás látogatói részére, akik a kiállítás látogatását igazolni tudják.

A kiállítás lakásirodája az egész kiállítás tartama alatt a szubotica pályaudvaron működésben lesz és az idegenek elhelyezéséről gondoskodni fog.

Leirer Lőrinc

huszonegy lap ellen indított sajtópört

Monstre rágalmozási pör Leirer Amália apjának meggyanúsítása miatt

Budapestről jelentik: Leirer Amália meggyilkolása után, amikor a szerencsétlen sorsú leány édesapja, Leirer Lőrinc kiszabadult a fogságból és bebizonyult ártatlansága, a meggyanúsított apa azonnal kijelentette, hogy sajtópört indít mindazok ellen a lapok ellen, amelyek tudósításaikban ferde megvilágításba helyezték lányához való viszonyát és meggyanúsították leánya meggyilkolásával.

Leirer Lőrinc most beváltotta fenyegetését. Pénteken huszonegy lapellenes feljelentés érkezett a főkapitányságra különböző lapok ellen. Valamennyi feljelentés vaskos iratcsomót tesz ki, mert Leirer ügyvédje némelyik feljelentéshez tíz lappéldányt is csatolt. Leirer Lőrinc személyével foglalkozó cikkek íróit rágalmozás és becsületsértés miatt jelentette fel.

A nem mindennapi ügyben a vizsgálóbíró hamarosan megkezdte a kihallgatásokat és az esetben, ha tárgyalásra kerül a sor, olyan nagyarányú rágalmozási pör fog lezajlani, a melyre eddig még alig volt példa, mert Leirer mintegy száz ujságcikket inkriminált és huszonöt-harminc ujságíróra juttat a vádlottak padjára.

Gyerekek,

akik minden nap külföldre járnak iskolába

Új iskolák épülnek a határon

A határrendezések következtében teremtett furcsa helyzetek közt nem utolsó az sem, amelybe a bajmoki tanyák népe jutott. Bajmok és Madaras közt húzódik el a jugoszláv-magyar határ. A bajmoki tanyák nagyrésze közelebb van Madarashoz, mint Bajmokhoz. Ezek a tanyákon számos család lakik, a legutóbbi összeíráskor hatvan tanköteles gyermeket írtak össze.

A bajmok-tanyai tanköteleseknek nagyon messze van naponta bemenni a községbe, tehát vagy nem járnak iskolába, vagy pedig átmennek a határon s a magyarországi Madarason tanulnak. Ezt annál könnyebben megtehetik, mert a szülei kettős birtokosok s így semmi akadály nincs annak, hogy naponta átmenjenek a határon, hogy az írás-olvasást megtanulják.

Bajmok község ezen az állapoton változtatni akar s a tanyák közt, közel a magyar határhoz, új iskolát építtet. A vármegyei iskolaszék az új iskola építési költségeihez 100,000 dinár segéllyel járult.

Hasonló a helyzet a Bajmokhoz közel lévő Rasztina-pusztán, ahol ötven tanköteles van iskola nélkül. A vármegyei iskolaszék elő akarja segíteni, hogy Rasztina-pusztán is iskola épüljön s — értesülésünk szerint — hajlandó az iskolaépítést 50,000 dinárral támogatni.

A tanyai iskolák építésén kívül Bajmokon a belterületi iskolát is fejlesztik. Négy új tantermet s az emeleten igazgatói lakást építenek.

Kéthónapra ítélték

a váci katonai nyomozókat

Hivatalos hatalommal való visszaélésben mondták ki bűnösnek Jánosdeák hadnagyot és társait

Budapestről jelentik: A Jánosdeák Márton hadnagy és társai ellen folyó ügyben a tárgyalás pénteki utolsó napján Révffy Zoltán őrnagy-hadbíró sorra ismertette mindazoknak a nyomozás folyamán kihallgatott tanuknak a vallomását, akikre az eljárás folyamán Jánosdeák hadnagy és társai mint mentőtanukra hivatkoztak. Ezeknek a vallomásoknak a legnagyobb része arra szorított, hogy Jánosdeák hadnagyot köteleességtudó, lelkes fiatal embernek ismerték, azonban nem tudják megcáfolni a terhelő tanúk által felhozott pozitív körülmények egyikét sem.

A tárgyalás folyamán bejelentette dr. Révffy őrnagy-hadbíró, hogy a megszükkött Jambor Ernő tiszthelyettes ellen nyomozólevelet bocsátottak ki.

Dr. Lersch Alfréd százados-ügyész vádbeszédében indítványozza, hogy mindhárom vádlottat bűnösnek mondják ki a tárgyaláson elhangzott adatok alapján és szigorúan büntessék meg őket.

Dr. Jamblik Gyula védőbeszédében hivatkozott arra, hogy azok a cselekmények, amelyek miatt a vádlottakat felkötésre vonják, csak egy-két hónappal azután a határidő után történtek, amikor a kormányzó a közkegyelemben részesítést elrendelte.

Délután hirdette ki az ítéletet Révffy Zoltán őrnagy-hadbíró. Az ítélet bűnösnek mondta ki Jánosdeák Mátyást és társait hivatalos hatalommal való visszaélés bűntettében és ezért hét hónapi szigorított foglárfoogságra ítélte, havi kétszeri böjttel és kemény lekhellyel súlyosbítva. Kmetz Ernő tiszthelyettes hatetheti foglárfoogságra ítélte, hetenként egyszeri böjttel, Kosa Györgyöt pedig kéthónapi foglárfoogságra, havonta kétszeri böjttel.

Az indokolásban kimondja a bíróság, hogy Jánosdeák hadnagynak és társainak váci kilengései megrendítették a lakosság bizalmát a katonai nyomozókkal szemben és ezért kellett őket ilyen szigorú büntetéssel sújtani.

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN” a neve, kérje mindenütt DEPOT „SOA” DROGERIJA NOVISAD

ROSSIJA-FONCIÈRE

biztosító és viasontbiztosító társaság

Tűz, élet, baleset, automobil-biztosítások Betörésbiztosítások méltányos díjakkal

FŐKIGAZGATÓSÁG: SUBOTICA (Rossija-Foncière palota)

KÉPVISELETEK MINDENÜTT

HIREK

•••

— **Közigazgatási változások Bácskában.** A belügyminiszter Milán Odobasics telecskai segédjegyzőt Svi- lojevóra jegyzővé nevezte ki, Med- kovics Jován feketicsi segédjegyzőt felmentették állásától s helyére Szun- kovics Boskót nevezték ki. Szelen- csére Sváb Josip volt bukini jegyzőt nevezte ki jegyzővé a miniszter. D- nyacski Szima odzsaci-i szolgabíró felmentették állásától. Bója Jovánovics jagodinaci (Baranya) segédjegyző le- mondott, helyére Angyelkó Strilovics németcsernyai segédjegyzőt nevezték ki.

— **A velikibecskereki főjegyzőt Vrsacra főszolgabírónak nevezték ki.** Velikibecskerekről jelentik: Ná- daski Gyurót, Becskerek város főjeg- yzójét királyi ukázzal a vrsaci járás főszolgabírójává nevezték ki.

— **A tanügyi inspektor szabad- ságon.** Dr. Gyiszilovics Veszelin bács- kai kerületi tanügyi inspektor augusztu- 12-ig szabadságon lesz. Az inspektort Zsivojnovics Jován szombori gimná- ziumi igazgató helyettesíti.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi- miniszter Popovics Szima noviszadi fe- lebbviteli bírósági jegyzőt Topolára járásbíróként nevezte ki.

— **A balti államok közös konfe- renciája.** Tallinnból jelentik: A finn, eszt, litván és lengyel külügyminiszterek Revalban, július 25-én érkekeztek ü- nek egybe. Az értekezlet napirendjén többek között a következő kérdések szerepelnek: az általános biztonság ügye, a balti államok együttműködése a genfi népszövetségi közgyűlésen, a helsingforszi döntőbírói szerződés végrehajtása, állandó döntőbírói bi- zottság kinevezése, közös pénzügyes- bevezetésének lehetősége.

— **Nyugdíjba küldik az öreg taní- tókat.** Pribicevics Szevolozár miniszter- sége alatt állandóan úgy szerepelt, mint a tanítók barátja. Utolsó intézkedései mintha csak azt célozták volna, hogy a tanítóknak is rossz emlékként éljen a pribicevicsi korszak. Pribicevics utolsó rendeletével úgy intézkedett, hogy azo- kat a tanítókat, akiknek 32, illetve 35 szolgálati évük van, nyugdíjba kell küldeni. A tanügyi inspektorátus még a tanév megnyitása előtt végrehajtja ezt a rendeletet. A tömeges nyugdíjazás főleg azért elkeserítő az öreg tanítókra nézve, mert a nyugdíjazási rendeletet hamar megkapják ugyan, de a nyug- díjra évekig kell várniok.

— **Fellépési engedély helyett letartó- ztatás.** Noviszadról jelentik: Mitrovics M. Blagoje vándorművész, beogradi lakos, pénteken azzal állított be a noviszadi rendőrséghez, hogy Noviszadon néhány »művészestélyt« akarna adni és ehhez kéri a rendőrség engedélyét. A rendőrség utánanézett a bűnügyi nyilvántartó- ban, hogy a művész neve nem szerepel- e abban? Mitrovics M. Blagoje két aktája és fényképes körzése mutatta, hogy ez az óvatosság nem volt fölösleges. Mit- rovicsot az oszjeki rendőrség körözteti, mert 1923-ban Grucics Nenad oszjeki ke- reskedőtől 70.000 dinárt lopott, a beo- gradi rendőrség pedig család miatt ke- resteti. Mitrovics bevallotta mindkét bü- nét és elmondotta, hogy azok elkövetése után Magyarországra szökött és csak most tért ide vissza, mert azt hitte, hogy büne már feledésbe ment. Atadják az oszjeki rendőrségnek.

— **Vilmos ex-császár nem válik.** Berlinből jelentik: A Tag éjjeli kiadása interjút közöl Vilmos ex-császárnak Wildbadban időző feleségével. A csá- szárné megcáfolja azokat a híreket, mintha válni készülne. Azt mondja, hogy házasságuk a legboldogabb és eszük ágában sincs válni.

— **A hágai csehszlovák-magyar kártérítési tárgyalások.** Hágából jelentik: Pénteken Schreiber magyar miniszteri tanácsos vezetésével meg- kezdődött a magyar-csehszlovák döntő- bíróság tárgyalása. Megvitatásra — mint ismeretes — azok a kártérítési igények kerülnek, amelyeket a cseh- szlovák, illetve magyar állampolgárok a kommün alatt okozott katonai káro- kért emeltek. Pénteken csak formális megnyitó-ülés volt. A tárgyalást szom- baton folytatják.

— **Halálos szerencsétlenség az adai kompon.** Adáról jelentik: Csütörtökön Bizinger Péter adai kötelezmester a pa- déi piacról kompon indult hazafelé. A súlyosan megterhelt komp révészeinek segíteni igyekezett, huzta a kifeszített kötelet, mikor egyszerre a csiga meg- billent és belevágta a kötelezmestert a Tiszába. A révész mána evezett, de mi- re az evezőt a fuldokló ember után nyu- totta, annak már nem volt annyi ereje, hogy megfogja és elmerült a habokban. Holttestét még eddig nem találták meg. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A párisi török nagykövet autószerencsétlenség érte.** Párisból jelen- tik: Fethy bég, török nagykövet autója egy vidéki kirándulásnál lezuhant a föl- tésről. Az autót öt utasa megsebesült, maga a nagykövet is.

— **Az elhagyott szerelmes bosszúja.** Adáról jelentik: A napokban nősült meg Adán egy fiatal szállási tanító. A lakodalmat követő napon, mikor az ifju pár a reggeli miséről jött ki a templom- ból, a férj elé ugrott Török Mária szállási tanítónő és ezekkel a szavak- kal: „Most már lejárt a váltó!”, teljes erővel arcul ütötte. A meglepett férj szó nélkül tovább ment. Az elkesere- dett tanítónő bosszúból követte el az inzultust, mert a tanító, aki huzamosabb ideig udvarolt neki, mást vett el fele- ségül.

— **Visszaadták a Hrvatski List kolportázs jogát.** Osijekről jelentik: Mintegy nyolc hónappal ezelőtt az osijekai Zajednica hivatalos lapjának a „Hrvatski List“-nek kolportázs jogát megvonták. A tartományi főispáni hi- vatal most értesítette a lap kiadóhi- vatalát, hogy a tilalmat feifüggesztette.

— **Egységesen lépnek fel a ha- talmak Kinával szemben.** Newyork- ból jelentik: Washingtoni politikai körök szerint a Kinával szemben köve- tendő eljárást illetően a nagyhatalmak között teljes az egyetértés. Miután Japán úgy nyilatkozott, hogy a wa- shingtoni szerződéseket teljes egé- szükben magáévá teszi, a nagyhatal- mak is hozzájárultak az Egyesült Államok körjegyzékéhez. Most már tisztázni fogják Kinának felelősségét a legutóbbi sanghaji vérontásért.

— **Engedély nélküli dohányülteté- sért harminc-napi fogház.** Noviszadról jelentik: Jokov Vlajko csurogi és Grucics Rada mosorini földműveseket engedély- nélküli dohányültetésért harminc-har- minc napi elzárásra ítélték. A csendőrség a két földművest büntetésük letöl- tése végett beszállította a noviszadi ügyészség fogházába.

— **Piaci tolvaj.** Noviszadról jelentik: A noviszadi piacon szolgálatot teljesítő egyik rendőr tettenérte Ruzsák Mária mitrovicai asszonyt, amint Budosen Zóra piaci árustól ötszáz dinár értékű árut lopott el. Letartóztatták.

— **Felhívás a szuboticei lakástulajdo- nosokhoz.** A szuboticei nagyvásár és ki- állítás irodája felhívja a szuboticei la- kástulajdonosokat, hogy azok akik a ki- állítás tartama alatt üres szobával ren- delkeznek, azt minél előbb jelentsék be a kiállítás irodájában. A szuboticei nagy- vásár és kiállítás irodája lakáshivatalt állított fel, amely a Szubotícára érkező idegenek elhelyezéséről fog gondos- kodni.

— **Tíz százalékra szállították le a hivatalos osztrák bankkamat- lábat.** Bécsből jelentik: Az osztrák Nemzeti Bank főtanácsa ma elhatá- rozta a kamatlábnak 11⁰/₀-ról 10⁰/₀-ra való leszállítását. Ez a kamatlábleszá- llítás teljesen váratlanul történt. Igaz ugyan, hogy ezelőtt három hónappal már volt szó a kamatlábleszállításról, de akkor dr. Reisch, a Nemzeti Bank elnöke, úgy nyilatkozott, hogy a bank nem segítheti elő a kamatláb leszállí- tásával a tőzsdén kitért hosszmozgal- mat, mert Ausztriát a külföldön amugyis a spekulánsok országának mondják. Ugy látszik, az azóta a tőzsdén be- állott irányváltozás indította a Nem- zeti Bankot arra, hogy most leszállítsa a kamatlábat. A magánbankok és ta- karékpénztárak is le fogják szállítani a kamatlábat egy százalékkal és a jövőben szabadbetét után évi hét szá- zalék, lekötött betétek után pedig évi nyolc-kilenc százalékot fognak fizetni.

— **Kirakatverseny Szubotícán.** A szu- boticai nagyvásár és kiállítás megnyitá- sán napján a szuboticei kereskedők és gyárosok egyesülete kirakatversenyt rendez Szubotícán. A kirakatversenyben résztvehet minden szuboticei kereskedő, aki legkésőbb 1925 augusztus 15-ig a ki- állítás irodájában erre vonatkozó szán- dékát bejelenti. A kirakatokat egy zsüri fogja megbírálni, amely a legszebb kira- katokat díjazásban részesíti. A nyerte- sek közt arany, ezüst és bronz érmet, valamint okleveleket osztanak ki. A ki- rakatverseny napján a kirakatokat este tíz óráig tartják megvilágítva.

— **A Tiszába ölte magát egy erő- szakos szerelmes.** Tavankutról jelen- tik: Gavrilovics István tizenkilencéves tavankuti legény kicsalt egy tizenegy- éves kislányt a kukoricásba, ott össze- kötözte a kezeit és erőszakot követett el rajta. A kislány elpanaszolta az ese- tet szüleinek, akik feljelentették Gavri- lovicsot. A legény azonban eltűnt. Szer- dán egy holttestet huztak ki Staribe- cseinél a Tiszából és fölismerték benne a megszökött Gavrilovics Istvánt.

— **Diplomáciai konfliktus Kína és Amerika között egy rablótámadás miatt.** Pekingből jelentik: A rablók megtámadták Palmer amerikai farmer- nak a Tzungari folyó mellett lévő mintagazdaságát. A tulajdonost összes szolgálival együtt meggyilkolták. A pe- kingi Rockefeller-egyetem véletlenül ott tartózkodó orvosát, Howard doktort magukkal vitték. A karbini amerikai konzul tiltakozott az eset miatt Csang- csolinál és jelentést küldött Washing- tonba. A washingtoni kormány tiltako- zást jelentett be a pekingi központi kormánynál. Hivatalos körök rámutat- nak annak szükségére, hogy Kinában erősebb központi kormányt kell terem- teni, ami azonban nem érintheti Ame- rika exterritoriális jogait. Amerikának egyébként nem szándéka az esetet represszáliákra felhasználni Kína ellen.

— **Harc a legelőért.** Noviszadról je- lentik: Djakov Obrad és Djakov Milán tovarisevoi gazdák csütörtökön annak ellenére, hogy a község megtiltotta, hogy aratási időben a mezőn állatokat legeltessenek, száznegyven birkát haj- tottak ki Protics Misa tovarisevói bir- tokos földjére. A mezőr a birkákat le akarta terelni, a két Djakov azonban megtámadta a mezőrt, aki erre kény- telen volt rendőri segítséget kérni. A rendőrök csak hosszú tusakodás után tudták lefegyverezni a Djakov-testvére- ket és átadták őket a csendőrségnek.

— **Biciklilopások Velikibecskere- ken.** Velikibecskerekről jelentik: Annak ellenére, hogy a rendőrség széleskörű razziat tartott a biciklitolvajokra, a vá- rosban nap-nap után történnek bicikli- tolvajlások. A rendőrségnek csütörtökön és pénteken is jelentettek be eseteket, hogy ismeretlen tettesek az uccán ha- gyott bicikliket ellopták. A biciklitol- vajok kézrekerítésére a rendőrség meg- indította a nyomozást.

— **Halálfelelmében megölte a fele- ségét.** Osijekről jelentik: Palo Joco, 26 éves zanci-i földműves ez év már- cius havában éjjel megölte a feleségét, mivel nyolc éve boldogan élt együtt és kitől három gyermeke született. Palo- nak a gyilkosság előtti időben az a rögeszméje támadt, hogy ő rövidesen meghal. Nem akarta, hogy felesége egyedül magára maradjon és ezért in- kább megölte. A gyilkosság után az istálló ajtófájára felakasztotta magát, de a kötél leszakadt alatta. Akkor a falu végén levő kutba vetette magát, de a víz csak a térdéig ért. Másnap onnan huzták ki az emberek, félig megfagyva. Az oszjeki törvényszék most tárgyalta a szerencsétlen ember bűnügyét. Az ügyész halálos ítélet kért. A bíróság a védő kérésére úgy határozott, hogy Palot átszállítja a stenjevci-i elmeógyó- intézetbe megfigyelés céljából.

— **Házat rombolt össze a vihar Stuttgartban.** Stuttgartból jelentik: Szerdán éjjel a városban súlyos szeren- csétlenség történt. Hatalmas vihar vo- nult végig a városon, amely ledöntött egy épülőfélben lévő házat. Hat munkás életveszélyesen megsérült, a többi mun- kások leugrottak az épület állványairól és így megmenekültek.

— **Tűz egy olasz repülőtéren.** Rómából jelentik: A speziai repülőté- ren nagy tűz tört ki. Előbb a tiszt- épületet hamvasztotta el a tűz, amely a hangárokat is veszélyeztette. A tűzoltók több órai fáradsággal tudták lokali- zálni a tüzet. A kárt egymillió lírara becsülik.

— **Tanfolyam analfabéta katonák számára.** Csütörtökön fejeződnek be a sombori kaszárnyákban az analfabéta ka- tonák számára rendezett tanfolyamok. Gacsunya Jován, Popovics Nikola, Ma- sirevics György tanítók tanították írás- olvasásra a katonákat. A tanfolyam a legszebb eredménnyel végződött s a tanügyi hatóságok köszönetüket fejez- ték ki az előadók és a bácskai tan- felügyelőségnek a tanfolyam rende- zéséért.

— **Nagy erdő- és mocsártűz Han- nover mellett.** Berlinből jelentik: A nagy hőség következtében Hannover környékén nyolcezer hold területen mo- csártűz tört ki. Az oltásban a környék- ből több mint ötszáz ember resz részt, azonban a legnagyobb munkával sem sikerült a tüzet lokalizálni. Szakértők szerint a tűz legalább hat hétig fog tartani és a mocsárvidék egész tőzeg- állománya elpusztul, hacsak hatalmas zápor nem kerekedik. A tűz a föld felszínétől négy méter mélységig terjed. Sok helyütt az erdőkre is áttért a tűz és több falu veszélyben van.

— **A boroszlói sakkverseny.** Bo- roszlóból jelentik: A sakkverseny ne- gyedik fordulóján Niemzowitsch megverte Blümichet, Sämisch győzött Gottschall, Becker győzött Réti, Grünfeld pedig Moritz ellen. A Bogoljubov—Rubinstein és Tarrasch—Wagner játszmák eldön- tetlenek. A negyedik forduló után a verseny állása: Grünfeld 3, Réti 3, Bogoljubov 2 és fél, Niemzowitsch 2 és fél, Wagner 2 és fél.

— **Halálos baleset érte Halmi Artur festőművész fiát.** Münchenből jelentik: Halmi Artur Pál nevű fia, autószeren- csétlenség következtében életét vesz- tette. Halmi Pál motorbiciklikirándulá- son volt és amikor vissza akart térni, München határában nekiment egy auto- mobilnak. Az automobil darabokra törte a kerékpárt és elgázolta a vezetőjét, aki szörnyethalt. A vizsgálatot megindi- tották. A család több tagja Budapest- ről elutazott Münchenbe.

— **Amundsent meghívták Cseh- Szlovákiába.** Prágából jelentik: Mint a Ceske Slovo értesül, a cseh tudó- mányos társaság meghívta Amundsent, hogy tartson felolvasó-körutat Cseh- Szlovákiában. Amundsent elfogadta a meghívást. Program szerint Prágában, Brünbnben és Pozsonyban fog észak- sarki utjáról beszámolni.

— **A rákszerűm feltalálóját régebbi fogadalmatettérák-kutatóvá.** Londonból jelentik: Egyik angol orvosi lap érdekes részletet közöl arról, hogy mi indította dr. Gye-t rákkutatásaira. A lap elmondja, hogy dr. Gye nem tisztán tudományos lelkésedéstől szentelte életét kutatásainak, hanem korábbi fogadalmát következtében egész életét a rákkutatás szolgálatába állította. Dr. Gye édesanyja ugyanis rák-betegségben halt meg és dr. Gye ekkor anyja síján megfogadta, hogy addig nem nyugszik, amíg meg nem találja ennek a rettenetes betegségnek gyógyítását, hogy ha már édesanyját nem sikerült megmentenie, legalább az emberiséget a jövőre megszabadíthassa ettől a betegségtől.

— **A szuboticali adófelszámolási bizottság megkezdte működését.** A szuboticali kerületi pénzügyigazgatóság közli, hogy az adófelszámolási bizottság, amely a jövedelem, vagyon és hadinyereség adó ellen beadott felebezéseket fogja tárgyalni, augusztus 3-án Szuboticalán a Vároháza II-ik emelet 85. számú szobájában megkezdte működését. Egyelőre csak a szentai, topolai és Szubotica-külterületi felebbezések kerülnek sorra és pedig az 1918., 1919., 1920., 1921. évre kivetett jövedelmi, vagyon és hadinyereségadó nagysága ellen beadott panaszok. A Szubotica-belterületi adózók felebbezéseit később tárgyalják. Amint értesülünk, a topolai és szentai adózók felebbezéseit a szentai városházán, illetve a topolai pénzügyigazgatóság helyiségében tárgyalja le a bizottság.

— **Tizenegy év után tért vissza orosz fogságból.** Jánoshalmáról jelentik: Bácsbokod községbe megérkezett Metovics János, aki tizenegy évet töltött orosz fogságban és már évekként elzölt hivatalosan holtá nyilvánították. A visszatért fogoly elmondta, hogy 1914 szeptemberében került fogságba. A honvágytól hajtva gyalog tette meg az utat a csöti fogolytáborig. A visszatért felesége közben máshoz ment férjhez, most azonban visszatért hozzá és boldogan élnek.

— **Ujabb kommunista szervezetet lepleztek le Bulgáriában.** Szófiából jelentik: Az utóbbi napokban Szófiában kiterjedt kommunista szervezetet lepleztek le, amely rendszeres kémiszolgálatot tartott fenn. A letartóztatott tizenkét személy között egy székely származású magyar ember is van, Verebely Andor. A banda vezetője egy feltűnő szépségű orosz nő, aki szépségével többek között egy ismert szófia ügyvédet is behálózott és rávevte arra, hogy a kém-szervezetben segítségére legyen. Ezt az orosz nőt egyelőre még nem sikerült elfogni. A szófia törvényszék a bombamerénylet ügyében csütörtökön újabb halálos ítéletet hozott. Három szófia lakos került a vádlottak padjára, akik annakidején segédkeztek az egyik merénylő elrejtésében. Az egyiket halálra, a másik kettőt pedig életfogytiglani fegyházra ítélték. A király a délutáni folyamán mind a háromnak megkegyelmezett a halálos ítéletet életfogytiglani börtönre, a másik kettőt tíz és tizenöt évi fegyházra szállította le.

— **Leánykereskedők után nyomoznak Novisadon.** Novisadról jelentik: Csütörtök este a zagrebi rendőrség három detektívje érkezett Novisadra, ahol egy szétágazó leánykereskedelmi ügyben kezdtek erőlyes nyomozást. A zagrebi detektívek kívánságára a novisadi rendőrség pénteken letartóztatta Deonir Lázár novisadi éjjeli mulatóhely-tulajdonost, akit azzal gyanúsítanak, hogy leányokkal kereskedik. Letartóztatták ezenkívül öt novisadi bányát is, akik állítólag bele vannak keverve az ügybe. A zagrebi detektívek pénteken este mind a letartóztatottat Zagrebba kísérték.

Potom áron eladó Liverpool egyik városnegyede

Aruba bocsátják a Bootle-városrészt — Kétszáznyolcvan millió dinár a vételár — Nyolcvanezer lakos cserél házigazdát

Londonból jelentik: Anglia egyik legnagyobb városának, Liverpoolnak szokatlan szenzációja van. Eladó Liverpool városának egyik egész városnegyede. A nyolcszáz ezer lakosú városnak egyik igen tekintélyes városrésze a Bootle-negyed, amely most eladó, mindenestől, szöröztől-bőröstől, úgy ahogy van. Lord Haldane a Bootle-negyed tulajdonosa és a lord, akinek gyorsan szüksége van a pénzre, még pedig nagy pénzre, el akarja adni a városnegyedet és pedig potom árért, egymillió font sterlingért.

A lord alaposan meg van szorulva, hogy egyszerre akarja eladni városnegyedet, mert sokkal jobb üzletet csinálhatna, ha házankint bocsátaná aruba a liverpooli Bootle-negyedet. A lord azonban ragaszkodik a tervéhez és azt mondja, hogy egyszerre van szüksége a pénzre, ezért egyszerre akarja megkötni a nagyszabású üzletet.

A lord először Liverpool városának tett ajánlatot, hogy vegye meg egymillió angol fontért a Bootle-negyedet. Liverpool város községtanácsa már foglalkozott az ügygel, de érdemben nem adott feleletet a lordnak, hanem az ajánlatot áttette a pénzügyi bizottsághoz megvitatás végett. A pénzügyi bizottság most tanakodik rajta, hogy megvásárolja-e a Bootle-negyedet. A városi tanács pénzügyi szakembereit valósággal láz fogta el arra a gondolatra, hogy a város magához válthatná

a lord óriási vagyonát. Érthető is ez, mert a liverpooli Bootle-negyednek egymagában több, mint nyolcvanezer lakosa van és 1946 kataszteri hó'd nagyságú területen terül el. Ennek a hatalmas területnek az értéke pedig a liverpooli városi tanács számítása szerint meghaladná a félmillió font sterlinget, még akkor is, ha semmi épület sem volna rajta. Lord Haldane tehát valójában a Bootle-negyed házáit nem taksálja többre félmillió angol fontnál.

Liverpoolnak, illetve a Bootle-városrésznek az ügye most országos szenzációvá nőtt a szigetországban, sőt már Amerika és az európai kontinens nagytőkéseinek a fullajtárjai is megjelentek Liverpoolban, hogy körüszimatoljanak. Azt remélik ugyanis, hogy Liverpool városának nem lesz elég pénze a Bootle-negyed megvásárlására.

Sok hadigazdag valósággal elolvad a gyönyörűségtől csak a gondolatára is, hogy a hatalmas Anglia egyik legnagyobb kikötővárosának legősibb, történelmi városnegyedét, a *Hódító Vilmos* király patinás városát mindenestől a maga tulajdonának mondhatná. Lehetséges azonban, hogy az ügynek ilyen fordulata már az angol törvényhozás házáit is állásfoglalásra bírja. A liverpooli közönség reméli, hogy a Bootle-városnegyed lakosainak a szokatlan adásvétel után is brit gazdájuk lesz, mert ellenkező esetben nagy volna az elkeseredés.

— **Egy örölt asszony megöltö kislányát, aztán öngyilkos lett.** Pécsről jelentik: A baranyamegyei Ocsárd községben csütörtökön délután véres dráma játszódott le. Szabó Vincéné ocsárdi asszony megölte hatéves kislányát, majd öngyilkosságot követett el. Szabó Vincéné már hosszú idő óta súlyos idegben szenvedett. Mintegy fél évvel ezelőtt be is szállították a pécsi elme-gyógyintézetbe, családja azonban nem várta be Szabóné felgyógyulását és június utolsó hetében hazavitték Ocsádra. Az idegbajos asszony állapota otthon egyre rosszabbodott. Csütörtökön bekövetkezett a katasztrófa. Szabóné anyósával és kislányával egyedül volt otthon. Az öregasszony a kertben dolgozott, míg menyé és kis unokája a szobában tartózkodtak. Amikor az öregasszony munkáját elvégezte a kertben és bement a házba, a szobában borzalmas leletre bukkant. Ott feküdt a földön Szabóné átszurt torokkal és mellette kislánya átvágott gégéje. Mindketten pár perc alatt meghaltak.

— **Műkedvelő-előadás Starakanizsán.** A szentai műkedvelőgárda vasárnap este hozza színre a starakanizsai Gazdakörben Lengyel Menyhért vigjátékát, az *Antóniát*. A címszerepet dr. Backer Kálmán alakítja. Előadás után Annabál lesz, amelyen a Rácz-féle zenekar fog játszani.

— **Rablógyilkosság Beograd mellett.** Beogradból jelentik: A Beogradtól nem messze fekvő Szaranov községben csütörtök éjjel borzalmas rablógyilkosság történt. Álarcos banditák behatoltak Dimitrijevic Koszta kereskedő lakásába és baltával agyonverték a család mind a négy tagját. A Wertheim-kasszát valamint a szekrényeket fölfeszítették és teljesen kifosztották. A rendőrség csak másnap reggel értesült a mérszárlásról. A tetteseket azonban nehéz megtalálni, mert semmi nyomot nem hagytak maguk után.

— **A francia kommunisták ellen.** Párisból jelentik: A két szakminiszternek a kommunista propaganda elnyomására irányuló javaslatát a minisztertanács elé terjesztik. A minisztertanács a jövő héten hozza meg végleges határozatát.

— **Halálos szerencsétlenség a vízvezeték javítása közben.** Kaposvárról jelentik: Két vízvezetési munkás négy méter mélységben dolgozott a vízvezetési hálózat javításán. Egyszerre csak a föld beomlott felettük és mire segítség érkezett, mindkettőt holtan húzták ki.

— **Ebben a nagy melegben . . .** Osijekről jelentik: Zorlics József asztalos jelentést tett a rendőrségen, hogy miáltal ő a munkahelyén dolgozott, a nagy meleg miatt levetette a mellényét, amit valaki ellopott. A mellényzsebében volt Zorlics egész vagyona: 6440 dinár. A rendőrség keresi a tettest.

— **Eger mellett lezuhant egy repülőgép.** Debrecenből jelentik: Csütörtökön korán reggel Eger mellett baleset érte az Aero Express egyik repülőgépét, amely a Budapest—Miskolc—Debrecen vonalon újságokat és utasokat szállít. A repülőgép csütörtökön hajnalban indult el a Mátyasföldről Endres György pilóta vezetésével. Az utasfülkében Bálint Lajos debreceni műbutorgyáros ült egy szerelővel. A repülőgép rendes útján simán haladt el Eger fölött, ledobta a postát, de alig hagyták el Egert, amikor a gépen ülők rémülten észrevették, hogy a gép motorja teljesen elállt. Ötven méter magasságban a gép megbillett és a földre zuhant. A repülőgép orra mélyen belefuródott a földbe, a gépen ülők azonban komolyabb baj nélkül szabadultak az esésből és az ötven méteres zuhanás ellenére a pilótának csupán a szemüvege tört el.

— **Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama«** fehérneműszalon készít Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

— **Szimfónikus hangverseny Palicson.** A palicsi Vigadó nagytermében július hó 26-án délután hat órai kezdettel *Hermann* József zeneiskolai tanár vezetésével ötvenkét tagú zenekar fog hangversenyezni. A hangverseny műsora a következő: 1. Mozart: Die Entführung aus dem Serail. 2. Bruch: G-moll hegedűverseny. Előadja Dimitrijevic Milán zeneakadémiai növendék. Kiséri a szimfónikus zenekar. 3. Beethoven: X. szimfóniája. Jegyek 15 és 30 dináros árban Hermann tanárnál válthatók.

— **Szuboticali adókiivetések.** Augusztus 1-én a következő V—VIII. körök adótárgyalása kerül sorra: Almorlino József, Aradszki Brankó, Auberlmann Nikola, Bakalics Csedomir, Balázs Piri István, özvegy Balázs Piri Steppáné, Baranyi Károly, Bartusevics Márton, Beck Manó, Bende Gyuláné, Berger Ignác, özvegy Bernát Jakabné, özvegy Berner Henrikné, Bogesics Jánosné, Buda Ferdinánd, Cserniakovics Lajos, Csernik Lajos, Deutsch Ernő, Deutsch Jakob, Dragics Velimir, Ehrsam Jánosné, özvegy Faragó Istváné, Nasl J. Farkas, Fejes Károly, özvegy Fekete Mihályné, Firstner Mijó, Flesch Béla, Franciskovics Nikola, Frankl Simon, Futó Mátyás, Gabrics Simon, Gabrics Vince, Goldstein Antal, Grbics Mladen, Hejduk és Hermann Gestaller Antal, Fischer Dezső, Hecht Mijó, Hercl Izsó, Hercl Vilmos, Jellinek Ferenc.

— **Dr. Kellermann Géza** orvos megkezdte rendelését Kulán f. hó 20-án.

— **Felrobbantottak egy történelmi múltu hegyecsucsot.** Bécsből jelentik. Pénteken felrobbantották a Steier-érchegeység egyik hegyecsucsát, amelyet idáig kegyeletből megkíméltek. Ezt a robbantást a Steier-érchegeységen folyó építkezések tették szükségessé. Több mint száz évvel ezelőtt János főherceg Schnorr von Karolsfeld osztrák festővel képet festetett és ezt a hegytetőn felállított feszületen helyeztette el. Ezen a hegyecsucsos hosszú évszázadok óta apródiátékokat tartottak. A robbantás tizenöt méter magas kőköcskét távolított el. A robbantott éretömböt nem fogják kiolvasztani, hanem ez lesz a kereszt alapzata. A robbantásról a bécsi Uránia filmfelvételeket készített.

A legszebb tenyészállatokat tekintheti majd meg a suboticali Nagyvásár és Kiállítás!

— **Évről-évre kevesebben járnak bécsi iskolákba.** Bécsből jelentik: A városi iskolák tanulóiról kiadott statisztikai kimutatások igen kedvezőtlen színben tüntetik föl Bécs város iskoláinak látogatottságát. A város iskoláiban a tanulók száma egyre csökken. 1914-ben 237.000 növendék járt Bécs város iskoláiba, 1924-ben pedig már csak 134.000. A rendelkezésre álló statisztikai adatokból az következik, hogy ez a csökkenés 1927-ig folytatódik és akkor eléri a bécsi iskolák látogatottsága a minimumot. 1927-ben előreláthatólag 120.000 tanulója lesz Bécs város iskoláinak. A következő iskolaévben a lecsökkent létszám miatt 200 osztályt feloszlattak. Átlagban véve 29 növendéke van az egyes osztályoknak, vannak azonban olyan osztályok is, amelyeket csak 12—15 tanuló látogat.

Nem ismeri föl a saját értékeit, ha a suboticali Nagyvásár és Kiállításra nem fog kiállítani!

Dr. Salamon Frigyes ügyvéd dr. Wilhelm Jenő ügyvéddel való társulása folytán irodáját I. Kralj Aleksandra utca 4. sz. alá (Rossia-Fonciére palota, I. emelet) helyezte át.

Kérjen jelentkezési lapot a suboticali Nagyvásár és Kiállításra!

— **Fuchs Jenő magyar olimpiai bajnokot villamosbaleset érte.** Budapestról jelentik: Fuchs Jenőt a kardvívás olimpiai bajnokát pénteken délelőtt villamosbaleset érte. Fuchs, aki a budapesti tőzsde titkára, csütörtök este elrontotta a gyomrát és emiatt péntek reggelre gyomoraffekciói támadtak. Az olimpiai bajnok elhatározta, hogy bemegy hivatalába, hogy személyesen bejelentse betegségét. A Szemere-ucca sarkán fel akart ülni a villamosra. Mielőtt azonban a villamos jött volna, elszédült és a megállóhelynél a sínkre zuhant. Ugyanekkor a Szemere-uccába befordult a 58-as villamos. A helyzet fényesítő volt és az eset szemtanúi azt hitték, hogy Fuchst menthetetlenül elgázolja a robogó villamos. Az 58-as kocsit vezetője azonban egy szempillantás alatt megállította a kocsit. Fuchst a járőrelők emelték fel a sínról és segítettek be egy konflisba, amely a beteg olimpiai bajnokot lakására szállította.

KÖZGAZDASÁG

●●●

Rendben van-e az illeték?

Sorra megvizsgálják a bankok ügyvitelét

A noviszadi tartománvi pénzügyigazgatóság külön kiküldöttekkel meg fogja vizsgáltatni az összes vajdasági részvénytársaságok és közgazdasági intézmények ügymenetét, hogy megállapítsa, vajjon ezek az állami illetékek lerovásánál nem követtek-e el idővédelmi kihágást és nem szegték-e meg a fennálló rendelkezéseket.

A pénzügyigazgatóság kiküldöttjei szerdán reggel megkezdtek a noviszadi termény- és értéktőzsde ügymenetének tüzetes megvizsgálását. Ez a munka két teljes napot vesz igénybe, mert visszamenőleg 1921-ig megnézték minden egyes választott bírósági ítéletet.

A pénzügyigazgatóság megbízottjai a vizsgálat befejezése után dr. Petrović Bránko tőzsdei főtitkárnak elismerésüket fejezték ki a tőzsde pontos, lelkiismeretes és az állam érdekeire is figyelemmel levő munkája felett.

A pénzügyigazgatóság megbízottjai csak azt kifogásolták, hogy a tőzsdei választott bíróságoknál az ítéleti illetéket nem előre, hanem utólagosan róják le, holott az illetéktörvény úgy rendelkezik, hogy az ítéleti illetéket előre kell leróni.

Ennek folytán ezúttal a tőzsdei választott bíróságnál is az ítéleti illetéket mindig a kereset beadásakor kell a felperesnek lefizetni.

A tőzsde ettől eddig azért tekintett el, mert igen gyakori eset, hogy nagyszámú vitás ügyek békés elintézését nyerne és ítéletre nem is kerül sor. A pénzügyigazgatóság ezúttal ragaszkodik az illeték előzetes lerovásához és amennyiben a felek ítéletet nem provokálnak és békésen megegyeznek, a lefizetett illeték a pénzügyi vezérigazgató-ságtól Beogradban visszakérhető.

A kalap

Hogyan védi az új vámtarifa a kalapipart?

A kalapipar Jugoszláviában nem áll még azon a fejlettségi fokon, ahova az olasz és cseh kalapipar már évtizedek előtt eljutott. Nálunk nincsenek olyan nagyszabású gyárak, mint a külföldön, de az utóbbi 4-5 év alatt ebben az iparágban különösen nagy fejlődés volt tapasztalható. Szubotica már közel harminc éve fennáll egy kalapgyár, ezenkívül a Vajdaságban Kulán, Noviszadon, Velikibeeskereken és Vrsacon, továbbá Sisakon, Skofja-Lokán és Zagrebban vannak még jelentékeny gyárak és gyárszerű üzemek. Ezeket kívül közel hatszáz önálló kalaposmester kisiparos dolgozik az országban mindenfelé, akik nemcsak kalaptisztításokkal és javításokkal foglalkoznak, de jórésztben ők látják el a falvak szükségletét a saját műhelyeikben készült egyszerű, de tartós kalapokkal. Egészben véve naponta mintegy 7500 darab kalap készül az országban és közel 2000 munkás keresi magának és családjának kalapok készítésével a kenyeret.

Ennek a kétezer munkáscsaládnak kenyere tette kétes az új vámtarifa, mert kellőleg át nem gondolt, ki nem dolgozott és szakemberek nélkül összeállított tételével a belföldi kalapipart teljesen kiszolgáltatta a külföldi és elsősorban az igen fejlett és főként exportra dolgozó olasz kalapiparnak, anélkül azonban, hogy a kalapot olcsóbbá tette volna.

A külföldről behozott kész kalapok után, tekintet nélkül azok minőségére, eddig két aranydinár volt a vám és ez a tétel most husz parával emelkedett, tehát minden kalap a jelenlegi árszól

alján két dinárral drágább lett.

Belföldi kalapgyáraink és kalapkészítő üzemek kénytelenek a külföldről beszerezni a kalaphoz szükséges összes félgártmányokat és felszerelési cikkeket, mert az egész állam területén nincsen olyan gyár, mely kalapszalagok, kalapbőrök és egyéb apróbb hozzávalók gyártásával foglalkoznék. A kalapgyártáshoz elsősorban szükséges félgártmányokat — a kalaptömpöket is csak olyan gyár készíti a belföldön, melyeknek napi maximális termelőképessége együtt alig éri el az 1800 darabot és amelyek ezeket a tömpöket maguk fel is dolgozzák kész kalapnak. Az összes többi gyárak és műhelyek kénytelenek tehát teljes anyagszükségletüket a külföldről beszerezni.

A régi vámtarifa elég méltányosan bírálta el ezeket a cikkeket és így lehetővé tette, hogy a belföldön készült kalap olcsóbb volt, mint az, amelyet a külföldről hoztak be.

Most azonban az új vámtarifa — teljesen érthetetlen okokból — egyetlen tollvonással eltörölni készült az egész belföldi kalapipart, amennyiben az összes félgártmányoknak és hozzávalóknak vámértékeit olyan horribilis módon emelte, amely a külfölddel való versenyt teljesen lehetetlenné teszi.

A kalaptömpök váma, mely eddig 20 aranypara volt, most hatszorosára, tehát egy dinár husz parára emelkedett. A kalapbőröké eddig 100 kiló után 40 arany dinár volt a vám, most 350 dinár, tehát az eddigiek közel kilenyszerese, noha kalapbőrt az országban egyáltalán nem készítenek s a vámtarifa az egyéb gyártási célokra behozott bőr vámját lényegesen csökkentette. A kalapszalagoké ma szintén 50 százalékkal magasabb vámot szednek, mint a régi vámtarifa alapján, — pedig ez a cikk sem készül az országban.

A kalapgyárak s a kalaposok csak utólag értesültek a hazai ipart fojtó vámtételekről s most a gyáripari érdekvéviselők utján próbálják a vámtarifa sérelmes intézkedéseit megváltoztatni.

Bevonják a régi svájci bankjegyeket. Bernből jelentik: A Nemzeti Bank elhatározta, hogy ez év végéig bevonja az 1907. évben kiadott 50, 100, 500 és 1000 frankos bankjegyeket.

SPORT

●●●

Kisorsolták az őszi elsőosztályú bajnoki mérkőzéseket. A szuboticei alszövetség intézőbizottsága kisorsolta az őszi elsőosztályú, bajnoki mérkőzéseket. A sorsolás szerint

szeptember 6: Szombori Amateur—Bácska, Kulai SC—ZsAK, Szombori Sport—Szuboticei Sport, SzMTC—Vrbászi SC;

szeptember 13: Vrbászi SC—Szombori Sport, Bácska—Sand, Szuboticei Sport—Szombori Amateur, ZsAK—SzMTC;

szeptember 20: Vrbászi SC—Szuboticei Sport, ZsAK—Sand, Bácska—Kulai SC, SzMTC—Szombori Amateur;

szeptember 27: Sand—Szuboticei Sport, Szombori Amateur—Szombori Sport, Kulai SC—SzMTC, ZsAK—Vrbászi SC;

október 4: SzMTC—Szombori Sport, Szuboticei Sport—Kulai SC, Sand—Szombori Amateur, ZsAK—Bácska;

október 11: Szombori Sport—Kulai SC, Szuboticei Sport—Bácska, ZsAK—Szombori Amateur, Vrbászi SC—Sand;

október 18: Kulai SC—Szombori Amateur, Szuboticei Sport—ZsAK, SzMTC—Sand, Vrbászi SC—Bácska;

október 25: Kulai SC—Vrbászi SC, Szombori Sport—ZsAK, Szuboticei Sport—SzMTC;

november 1: Szombori Sport—Bácska, Sand—Kulai SC, Szombori Amateur—Vrbászi SC;

november 8: SzMTC—Bácska, Szombori Sport—Sand.

A másod- és harmadosztályú bajnoki mérkőzések kisorsolását az alszövetség a legközelebb ejti meg.

A birkózószövetség közgyűlést tart Szomborban. Szomborból jelentik: A jugoszláv nehéztöltéki szövetség az országos bajnoki birkózóversenyekkel kapcsolatban szombaton tartja évi közgyűlést Szomborban a Lloyd helyiségében. A szövetség figyelmezteti az egyesületeket, hogy a közgyűlésen csak szabályos meghatalmazással ellátott megbízottaknak lesz szavazati joga.

A sombori birkózó versenyen a SAK négy birkózót indít: Légsúly Keczely Subotica 1924. évi és a Vajdaság 1925. évi bajnoka és Tóth a Vojvodina légsúlyában a második, Gruics, aki legutóbb Goldsteint és Slossbergert győzte le. Kisérő Bruckner László.

TŐZSDE

●●●

A dinár külföldi árfolyamai

1925. július 24.

Budapest deviza 1247—1255, valuta 1227—1249.

Prága deviza 59.25—59.75, valuta 58.875—59.375.

Berlin deviza 736—738 milliárd márka.

Bécs deviza 1244.25—1248.25, valuta 1242—1250.

London deviza 277.

Newyork deviza 1.76.

Zürich, jul. 24. Zárulat: Beograd 9.05, Páris 24.30, London 25.035, Newyork 515, Brüsszel 23.80, Milánó 18.80, Amsterdam 206.90, Berlin 122.625, Bécs 0.00755, Szófia 3.75, Prága 15.25, Varsó 98.625, Budapest 0.0072375, Bukarest 2.75.

Beograd, jul. 24. Zárulat: Páris 269.50, London 276.75, Newyork 56.90, Milánó 208, Amsterdam 22.95, Berlin 13.57, Bécs 803, Prága 168 hényolcad, Budapest 801, Bukarest 30, Geni 1106, Szaloniki 90. Valuták: Lira 209, Cseh korona 170, Lei 30.

Zagreb, jul. 24. Zárulat: Berlin 13.44—13.62, Bécs 797—809, London 275.30—278.30, Newyork 56.28—56.48, Prága 168—170, Zürich 11.03—11.13, Páris 267—272. Valuták: Dollár 55.80—56.50, Cseh korona 164.80—167.20.

Noviszadi terménytőzsde, jul. 24. A mai forgalom csekély, az irányzat buzában csendesebb, tengeriben pedig tartott. Általában az üzlet kialakulatlan. Buza bácskai uj VIII—IX, K. D. 285 dinár, bánáti uj K. D. 290 dinár, szerémi uj VIII—IX, K. D. 280 dinár. Tengeri bácskai K. D. 185 dinár, bácskai paritás Indija K. D. 190 dinár, bácskai K. D. tiszai hajóáru 190 dinár, bánáti K. D. 175 dinár, szerémi K. D. 190 dinár. Forgalom: buza 3500 mm., tengeri 2800 mm.

Szombori gabonaárak, jul. 24. Irányzat buzában lanyha, tengeriben élénk. Buza 275—280, árpa 180, tengeri 182½, zab 185. Minőség buzában a tartós esőzés következtében meglehetősen nedves.

Csikágói gabonátőzsde, jul. 23. Buza júliusra 150.75, buza szeptemberre 148, buza decemberre 149.375, Tengeri júliusra 103.25, tengeri szeptemberre 104, Zab szeptemberre 44.625, Rozs júliusra 93.

Newyorki gabontőzsde, jul. 23. Buza 160—171, Tengeri 120.25. Az irányzat buzánál állandó, tengerinél tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv víztek mai állása a következő: Dráva: Bezdán 196 (—8), Bogojevod 266 (—10), Vukovár 212 (—10), Novisad 246 (—11), Zemun 280 (—10), Smederevo 353 (—10), Orsova 310 (—6), Dráva: Maribor 130 (—8), Zakanj —4 (+5), Tezreznopolje 0 (+6), Donji Miholjac 101

(—4). Száva: Zagreb —50 (—16), Sava 70 (—), Jasenovac 212 (—18), Bród 228 (—21), Samac 168 (—2), Beograd 167 (+31), Tisza: Senta 392 (—34), Bece 334 (—16), Titel 328 (—16), Kupa: Karlovac 50 (—4), Vrbas: Banja Luka 83 (—4), Bosna: Doboij 62 (—4).

KINTORNA

●●●

Egy szuboticei orvos írja a következőket a Kintorna-rovatnak:

— Tegnap megemlékeztek arról a boldorról, aki tőkhatesnek képzelte magát és üldözési mániában szenved, mert attól fél, hogy a tőknyolcas leüti. Közlöm a Bácsmegyei Napló-val, hogy ez az örült megjelent nálam és én három óra alatt kigyógyítottam. Hogyan? Ugy, hogy elővettem egy pakli kártyát, kevertem, osztottam és *bebizonyítottam neki, hogy a tőknyolcas a talonban van.*

*

A vegetáriánus-vendéglőben egyik vendég megkérdezi a pincértől:

— Mondja, kérem, miért van művirág az asztalon?

— Azért, — feleli a pincér — mert *ha igazi virágot teszünk a vázába, a vendégek megszik.*

*

Egy özvegyasszony, két gyerekkel, férthetement egy özvegy emberhez, akinek szintén volt két gyereke. Házasságukból két gyerek született.

Egy napon a férfi éktelen ordítást hall az udvarról. Kikiabál a feleségének:

— Mi van ott kint?

— Semmi, — feleli az asszony — *csak a te gyerekeid meg az én gyerekeim verik a mi gyerekeinket.*

NYILTTÉR

●●●

A suboticei kiállítás és nagyvásár igazgatósága július 25-én délután öt órára tüzte ki a kiállítási nagyvendéglő árverését. A kiállítás igazgatósága közli, hogy az árverést kénytelen volt szerdára, július 29-ére elhalasztani, amikor szintén délután öt órakor fogják azt megtartani.

A suboticei Nagyvásár és Kiállítás Igazgatósága.

SIMON-PUDER

tisztán azt a célt szolgálja, hogy kiegészítse és tökéletesítse a

CRÈME SIMON

jótékony hatását.

A puder alkalmazása megszüntet minden zavart és kellemetlenséget, amelyet rossz és silány puderek okoznak, mert ez a puder finom, simulékony, nemesillatú és egyéni magában mindazokat a kelleket, amelyeket szépségét őrző és arc tisztaságával törődő nő a jó pudertől elvár.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

3316 — 19

SIMON CRÈME, PUDER és SZAPPAN

PARFUMERIE SIMON

59 Fg. Saint-Martin PARIS

HÖLGYEKI

Megérkezett a legújabb párisi fűző divatlapom, melyből mérték után készítem a legelegánsabb haszfűzőket, melltartót, gyomorszojtót. Orvosi rendelésre készítek haskötőket. Tisztítást és javítást elfogadok

LEONTINE VIRÁG

Subotica, Aleksandrova ulica 11.

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

Biró Mihály rajza

6. folytatás

Az eddig közölt részek tartalma: Horváth Elemér báróba beleszeretett Montecarloban Mirjam, egy szép bécsi lány. Horváth a ruletten elvesztette egész vagyonát és hirtelen elutazott jugoszláviai kastélyába. Ugyanakkor Rendulics Flóra, egy novisadi bank hivatalnoknője Bécsbe utazik, de Subotica előtt a hóviharban elakad a vonata és véletlenül a báró kastélyában talál menedéket. Megtudja, hogy a báró öngyilkosságra készül. Nem tudja lebeszélni tervéről. Végül is megkéri Horváthot, hogy ha már ugys mindegy neki, vegye őt előbb el feleségül.

„Megint munkájáról beszélt a lánynak”

Hüledező csodálkozással értette meg az összefüggést és kissé keresztülfutott gerincén a hideg.

Flóra azonban nyugodtan hőlíntott, hogy igen.

Egy tekintettel, amelyben száz meg száz kérdés égett, kémelte Horváth a lány arcát.

— Mikor gondolta ezt ki?

Letémpitotta hangját:

— Már tegnap, vagy csak az éjszaka?

— Kigondolni? — nevetett Flóra — ilyesmit nem gondol ki az ember, az ilyesmi magától jön, egy pillanat alatt, észre se lehet venni és már itt is van.

— Most is így történt?

Flóra ismét közelebb lépett Horváthhoz:

— Nem tudom, megért-e engem? Félek, hogy nem.

— Megmagyarázhatja...

— Természetesen szivtelennek, vagy még annál is rosszabbnak gondol most engem. Pedig nem vagyok az. Csak hidegen és tárgyilagosan kell nézni mindent és akkor egészen más világításban látszanak a dolgok.

— Értem, hogy mit akar mondani. Ugy gondolja, hogy az én életemnek már ugys vége, senki sem akadályozhatja meg, amit elhatároztam. Még maga sem...

— Ugy van, — szölt közbe Flóra.

— És azt gondolja, ha már ugys elpusztulok, miért ne kérje tőlem ezt az áldozatot? Egy pár nappal előbb, vagy utóbb, nekem ez már mindegy lehet. Igaza is van. Ha kell, egy hét alatt is nyélbe üthető a házasság. És magának igen nagy szolgálatot tennék vele, olyat, amely megérné ezt az áldozatot... magának mindenestre...

Rövid ideig gondolkodott a báró és csaknem hadarva folytatta:

— Emellett azonban nagy kérdés, hogy van-e értelme annak, hogy magának ilyen áldozatot hozzak? Ha az ember, mint én, féllábbal már a másvilágban van, akkor igen józanul gondolkozik, Flóra kisasszony.

A lány bólintott:

Természetes, hogy ezt csak maga döntheti el. Magának kell igen és nem között választania. És én nyugodtan várok erre a feleletre.

Kis ideig fel és alá sétált Horváth. Néha-néha megállt és pillantása ilyenkor végigsuroolta Flórát.

Mozdulatlanul, kiegyenesedve vibráló ujjakkal, várt Flóra a válaszra egyhelyben állva. Csak szemöldökét huzta mindig magasabbra.

Járkálás közben beszélt a báró:

— Na és ha igent mondanék, ha pár nap múlva a férje lennék, nem borulna egyszerre csak a nyakamba? Erről garanciákat kell kapnom, mielőtt határozok.

Flóra felhuzta a vállát.

— Azt hiszi?

Mégjobbba kiegyenesedett.

— Olyan meggondolatlanok tart, hogy a jövőmmel játszom? Felteszi rólam, hogy képes lennék az életemet clyanéhoz láncolni, akinek ólomkölcnc csüng a lábán, amikor én magasra akarok jutni, egészen magasra. Nem, olyan ostoba nem vagyok.

Horváth önkéntelenül megállt.

— Flóra, maga nagyon őszinte, — mondta különös hangsúllyal.

Fátyolos hangon tette hozzá:

— Csodálom magát!

Alig észrevehetően vont vállat újból Flóra:

— Őszintének kell lenni!

— Igaza van.

A báró újból megkezdte vándorlását a teremben. A harmadik fordulónál megtorlant, begörbített mutatójúját szájához szoritva. Gyorsan odalépett Flórához és kezét nyújtotta neki:

— Belegyezem.

A lány csak néhány pillanat múlva adta kezét és halkán így szölt:

— Köszönöm.

— Írásai itt vannak?

— Mind itt van.

— Helyes.

Horváth egy órával később már Subotica felé tartott szánján, hogy ügyvéd-barátját felkeresse.

Mirjam gyötrelmei.

Griebs doktor nagyon izgatottan utazott vissza Bécsbe leányával. Wydow mérnök is velük távozott Nizzából, bár egyáltalán nem sejtette, hogy miért kell clyan sürgösen elhagynia a Rivierát. Neki elég volt már belőle és csak örült annak, hogy Mirjam is hazavágyódott és hogy a tudós egyszerre nem talált örömet a tengerpart pompájában.

Odahaza, maueri kis villája csöndjében csakhamar megnyugodott Griebs. Ismét megkezdte régi életmódját íróasztala mellett és ívegházának tikkasztó levegőjében. Épen a Bremeliazokról irt tanulmányt. Egy különös fajnak csodás példányai, amelyekkel még senki sem foglalkozott behatóan, a télikertben varták a tavaszt. Minden gondoskodásával ezeken a hűsös levelű exotikus növényeken csüngött. Nem kisebb dologról volt ugyanis szó, mint hogy ez a faj is ugyanolyan virágokat hoz, mint a rékon Acchma rhodocyena. A tudós minden időszerűségével szentelte magát és leányát agyencinczta azzal, hogy folyamatosan előadásokat tartott neki munkájáról.

Mirjam gondolatai azonban messze kalendoztak.

— Ugy lesz, ahogyan mondd, apám! — vélte mindamellert engedelmesen — ugyanolyan sugaras vörös virányai lesznek, hogyne...

Amióta megérkeztek, alig volt egyéb-ként itthon. Minden nap beiment a városba: nagyon kevés ruhája van, magyarázta völegényének esténként.

— Mikor lesz az esküvőnk? — sürgette Wydow.

— Teljesen tőled függ, — hangzott a válasz — de semmi esetre sem hamarabb ösznél.

A szélesvállu, sebhelyes arcú férfi belenyugodott ebbe. Sőt, hogy így a nyár még rendelkezésére állt, az inkább kellemes volt neki. A gyár főépületéhez ugyanis még építtetni akart, aztán meg Angliába kellett utaznia, hogy ott a szövögepek részére újfajta fonalat szerezzen be.

Mirjam egyszer az Universitäts-strassén bclyongett és a Franzen-ringre akart befordulni. A februári nap hidegen ragyogta be a Rathaus-park száraz fáit. A Schottentor körül telentak a járó-kelők.

Hova meneküljön lelke gyötrelmével?

Mindaz, amit apja még Nizzában elmondott neki, különös képessége és kizáló vágyakozása Horváth után, aggódása a férfiert, akit szeretett, mindez feldulta bensőjét. Hozzá még egy ember is hozzá volt láncolva, egy férfi, akivel tulgyorsan jegyet váltott, mert jó volt és gazdag. Tudta, hogy helytelenül járt el Wydowval szemben és most is igazságtalan hozzá... Mindez rendkívül bántotta.

Céltalanul bandukolva eljutott így a Freyungon keresztül a Begner-gasseba és onnan a Grabenra.

Megállt egy kirkak előtt.

— Vajon él-e még? — kérdezte magában, mialatt a könyvek cimeit nézegette.

Gyorsan tovább ment, a sarkon néhány újságot vett és hamarjában végigfutotta ezeket. Aztán szidta is magát mindjárt, hogy lehetett olyan ostoba, hiszen Horváth halálhíre ugys sem kerülhet be bécsi újságckba. Vajjon hol is lakik ő egyáltalán? Hol van az a Jugoszlávia? Újból megállt határozatlanul.

Egyszerre csak világosság gyuladt agyában. Hirtelen melege lett és végigborzongott egész testében.

Minek is töpreng? Mért is törte annyit a fejét? Hiszen, ha igaz, hogy különös képessége van arra, hogy a távolba lászon, messze, messze, messze, téren és dőn keresztül, akkor kezében van az eszköz és a mód, mellyel mindent megtudhat Horváthról, csak megégyeser clyan állapotba kell esnie, mint akkor... és a folytatást saját szemével láthatja. Egyik kép a másik után rohanta meg. De a szíve megint összeszorult,

Azt a szorongást érezte ismét, mint amikor atyja elbeszélte neki a nizzai penzióban történetet. Talányos képessége, lelke mélyén szunnyadó ismeretlen hajlamai megborzasztották.

És aztán még egy. Ha már olyan állapotban clyanokat látott, amelyek csuf és természeti törvény ellenére transzállapotban olyanokat látott, amelyeket csuf-fá tették a logika minden szabályát: később semmire sem emlékezett. Hogyan bánt, amikor apja először beszélt transzáról. Most újra szeretne kísérletezni, de még azt sem tudja, hogy saját ékaratával elődézhető clyan állapotot...

Egészen bizonyos, hogy valaki még szükséges hozzá.

Mert, ha sikerül is saját erejéből hidat verni jelenései világához, kell valakinek lenni, aki mindenről, amit transzban lát, később pontosan értesíti. Csak ugys van értelme az egésznek.

Gyorsan szemlet tartott gondolatban barátnőit fölért. Talán Bojan Daisy, gondelta, aki karácsonykor ment férjhez. Vagy talán a kis Kolschütz Erna, akivel együtt volt intézetben, vagy Hecht Maus, aki mindig rajongott a nehezen emészthető Freud-tanokért is.

Még mindig egyhelyben állt, ott ahol a Kärthner-strasséről a Stephans-platz felé fordul be a korzó népe.

Egy ur, városi bundában épen el akart haladni mellette, arcába nézett és kalapot emelt. Kerek koponyája kopaszon fénylett: lovag Lepkowsky Román feje.

— Jó jel, — nevetett a lengyel, — kitünő jel.

Kezet csókolt a lánynak.

— Bocsánat, bocsánat de amint látom, már egészen talpra állt, hálstennek, nagyszerű színben van.

Mirjam csak nehezen került vissza álmaiból a valóságba.

Mint hogy nem felelt mindjárt, Lepkowsky tovább hadart.

— Jó jel, mendem. Tartozom magának egy felvilágosítással. Képzelve, nekem sem volt már aztán maradásom Montecarloban. A ruletten nagyon szegényes móka ahhoz képest, ami itt folyik a bőzén. Az egész világ kontreminálja a frankot, s én természetesen ellenkezőleg hosszra spekulálok.

— Hiszen a frank esik, — vetette oda Mirjam.

A lengyel hangtalanul vigyorgott:

— De emelkedni fog. Ez az épen. Biztosan emelkedni fog! Ebben hiszek és hinnem kell, mint annak a nagy nemzetnek szövetségese. Különben is... — megint nevetett — kegyed talán kételkedik benne? Hát én elárulom titkemat! Majdnem minden pénzem frankba fektetem. Nemesak a gamamét, hanem még egy ismerősömét is.

— Könnyelműség!

— Mért volna könnyelműség? De mit is akarok kérdezni, közös ismerősünk, Horváth báró jelentkezett-e már? Vagy még mindig nem tudnak róla?

Mirjam elhalványodott.

— Hogy jutott ez eszébe?

A lány meglepetése nem kerülte el a lengyel figyelmét. Arról a jelentésről, amelynek Nizzában véletlenül tanuja volt, meg volt a saját véleménye, így hát abbahagyta ezt a témát és az operabálról kezdett beszélni.

De Mirjam mindjárt az első mondatok után félbeszakította:

— Tud valamit talán róla?

— Nem, de csöppet sem aggódom. Előbb vagy utóbb találkozni fogunk vele. Sőt már sejttem is, hogy valahol a Ritzben, a Carltonban vagy az Astoriában egyszerre csak elénk lép, frissen és elegánsan, mint mindig, kezét szorit velem...

— Járkáljunk egy kicsit, — szölt Mirjam.

Lepkowsky tovább szötte előbbi szavait az operabálról.

Mirjam azonban hirtelen megragadta karját:

— Egy kérésem volna, de nem itt, ez a nagy láрма megörjít!

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Mozisok figyelmébe!

Értesítjük a tisztelt mozi tulajdonos urakat, hogy a *Metro-Goldwyn* 925/6. évi produkcióit a Vajdaság részére átvettük s ezek csak nálunk köthetők. *Metro*-filmek a világ legjobb s legnagyobb kasszafilmjei, amelyek között vannak a szezon óriási slágerei pl. a *Fehér apáca*, *Habsburg tragédia* stb. stb. Minden mozi saját érdekében cselekszik, ha a szabad terminusait katalogusunk megjelenéséig fentartja.

Slavija Film Subotica
Wilsonova 11.

4285

**TISZTVISELŐT
vagy
tisztviselőnőt
akceptálunk**

Magyar és német gyors és gépirást feltétlenül megkívánunk. Szerb nyelvben járatos előnyben.

**Weitzenfeld és Társa
Subotica**

Igen kedvező feltételek mellett folyik egy szállodai berendezés

kávéházi tárgyak és szállodai butor eladása

Bővebb felvilágosítást nyújt: Hotel „Srpski Kralj“ Novisad

**FELSŐGALLAI
MÉSZ**

RENDKIVÜL OLCSÓ ÁRON
ISMÉT KAPHATÓ
VEZÉRKÉPVISELŐNKÉL SUBOTICÁN

EISLER és SIPOS
PALIČI UT 174. — TELEFON 58.

Magyar Általános Kőszénbánya R. T.
Budapest

KELICO

Természetes gyümölcs szörpök:
Citrom, narancs, málna, eper, ananas stb. felülmúlhatatlan minőségben

a legkellamesebb és legolcsóbb
HŐSÍTŐ és ÜDÍTŐ ITALOK
KELICO Lepárolóművek és Gyümölcs Szörpgyár
Módos (Jaša Tomić) Banat

VELIKI-BEČKEREKRŐL

AZONNAL SZÁLLITHATÓ

I-a kétéves

romániai bükkhasáb tűzifa

I-a válogatott

romániai bükkhasítvány

a legelőnyösebb feltételek mellett, minden mennyiségben. Megrendeléseket felvevő

STERN ANTAL VELIKI-BEČSKEREK

Vojvodina (Rózsa) szálló 5735

AUTOMOBILOK

1 drb „De Dion Bouton“ 4 üléses, két póttülszel, 4 hengeres 6/18 lóerős; és egy drb 6 üléses „Aries“ 12/35 lóerős kiváló jó és szép autók, minden elfogadható áron **ELADÓK. SARIĆ SUBOTICA**
Paše Kujundžićeva ulica 61.

**Eladom haláleset miatt
vendégfogadómát és házamat**

Osijek legelőnyösebb uccájában
Bővebbet: Medič Osijek, Desattygasse 47.

200.000

dinárral társat keresek jól bevezetett kelengye gyáramhoz. „Háziipar“ jelige alatt továbbit a kiadóhivatal.

Lakatosok! Bádogosok!
Lemezmezmunkálók!

Eladó egy teljesen jókarban levő „Kirchois“-gyártmányu, keveset használt patent **könyökcsőhajlítógép**

más vállalkozás miatt. — A gép száma: Fig. II. 318. K. h. 92—132 mm madricákkal

Szommer Gáspár bádogos, Bačkatopola

J. M. GEORGIEVIĆ i BRAT

FANAGYKERESKEDÉSE

VRŠAC

BANAT

□

Ajánlja belacrkvai gőzfűrésznének termékeit nagyban és kicsiben egymint: szlavoniai tölgyfapallók, gerendák stb. minden méretben, erdélyi és bosnyák fenyő épületfákat, deszkát, pallót, asztalosárut legjobb minőségben legolcsóbb áron.

Nagybani tűzifa import Romániából, két éves száraz I. o. bükkhasábok.

**ERDŐS RENÉE
RÓMAI NAPLÓ**

KÉT KÖTETE DINÁR 42.—

Tartalmazza: I. könyv. Az olvasóhoz — Régi szent évek — Piros róza a fórumon — Költemény — A koronázás ünnepe — Zarándokok — A zarándokok négy bazilikája — Róma tíz év után — Miszióárusok kiállítása — Följegyzések

II. könyv. Régi szent évek — Római alkonyat — A zarándokok négy bazilikája — A kisleány akarta — A vágytalanság dala — Vatikáni ünnepek — Kis mezei ünnep — A biennale — Följegyzések.

VIG KÖNYVKERESKEDÉS SUBOTICA

Maschinen-Ingenieur

mit langjähriger ausgezeichneter Praxis, im In- und Ausland, ledig, sucht Stellung. Unter „Tüchtiger Fachmann“ an die Verwaltung dieses Blattes.

Prima szemüvegek ingaórák, valamint ebédő álló óra, tokhoz modern útszere berendezett szerkezetek kaphatók

Markovics Ferenc
ékszerésznél Sombor,
Kralj Petra ul. 6.

UTAZÓ

a ki kellő jártassággal bír a fa- és szénzakmában és ki a Bácskában és Bánáiban jól be van vezetve, azonnal felvétetik. Ajánlatok „Utazó“ jeligére a novisadi fiókküldőbe küldendők.

NYERGEK

kisebb és nagyobb mennyiségben teljes felszereléssel
Lazar Lazarević
Novisad, Žitni trg 20.
cégnél kaphatók

ÉKSZEREK

inga- és zsebórák, irókészletek, ridikülök, cigarettatárcák, ezüstből és alpakkából — Nagy választék, olcsó áruk
SOŠIĆ
ékszerésznél, Rudičeva ul.

ELADÓ elköltözés miatt jól menő vegyeskereskedés trafikjoggal és italmérséssel igen kedvező feltételek mellett. Kitiűnő helyen az új városrészben, ahol hasonló üzlet nincsen. Az üzlethez 2 szoba, konyha és mellékhelyiség tartozik. Érdeklődni lehet **Juliana Udova Bohuš Osijek**, preduljenja Reiserova ulica 1.

Előnyomdaberendezést modernül és szakszerűen összeállítva legolcsóbban szállít
LEOPOLD SAMUEL
előnyomdaberendezési vállalat
SENTA (Bačka)
4419

Naponta

triss pörköltkávé

csak

Sugár Manónál
kapható

BUBIFEJ CSAK

akkor szép ha Kummerkramer-féle speciális hajlékötőt használ! 30 dinár beklődése mellett bárhová küld

KUMMERKRAMER SOMBOR

Ha fáj a feje!

Ha mosakodik!

Ha borotválkozik!

Ha melege van!

Legjobban üdit a „GODIVA“ kölni viz!

Legujabb engros árak:

Eau de Cologne qualité supérieure,	110 gr.	— — —	16.—	Din.
— — — — —	55 gr.	— — —	10.—	Din.
Eau de Cologne Russe	110 gr.	— — —	20.—	Din.
Eau de Cologne de Dame	110 gr.	— — —	20.—	Din.
— — — — —	55 gr.	— — —	14.—	Din.

85° szesztartalommal! Elsőrangú! Aki jót akar, ezt használja mindig!

A „GODIVA“-féle Eau de Cologne

Legjobb! Legolcsóbb! Legmegbízhatóbb!

Gyártja: **FEUER JÁNOS** vegyész-mérnök, modern-tudományos kozmetikai laboratóriuma **Subotica, Trenkova ul. 15** A leghigienikusabb szépitőszerek!

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Péntek—vasárnap
Közönségre a szezon leg-
szébb filmje

Rin-Tin-Tin

alaskai történet
Egy emberlelkű ku-
tyáról 6 fejezetben

Csütörtök—vasárnap
Luxus film!
A pikáns szépségű
MAE MURRAY

legújabb, minden eddigit
felülmúló attrakciója

Divatcsászárnő

melyben képrázatosan
szép tolettékben jelenik
meg a híres filmdiva.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és emésztő
kétzetes számú. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Borbélysegéd, idősebb, jó-
munkás, fixfizetésre állást
keres. Fizetést ajánlatban
jelölni kérem. Gyurján,
Nevisad, Madiarska ul. 35
6151

Úrves varróleány elmen-
ne varródába ellátással.
Ajánlatokat »Varróleány«
jellegre a kiadóba kér.
6147

Fakereskedés
házzal együtt más vál-
lakozás miatt **ELADÓ**
Sombor Beogradski u. 6
6145

Szefő kerestetik rögtön,
esetleg cseicei belépésre
Ford autbuszhoz magas
fizetéssel. Csakis elsőrendű
szakember ajánlatát ké-
rem, aki mindenféle javi-
tásban jártas. Müller Il-
lés, Srbebran. 6143

Intelligens szorgalmas ur-
nőt ióberendezett bode-
ga üzlethez társul ven-
nék, ki 40.000 dinárral
rendelkezik. Érdeklődőket
»Csendes otthon I.« jel-
leg alatt a kiadóhivatal
továbbít. 6145

JEGYGYÜRÜKET
és menyasszonyi ajándékokat
a legolcsóbban vásárolhat
Ádám ékszerésznél
Subotica, Rudičeva ulica 6.
Sugár-ház. 3769

Keresünk jó esztergályost,
aki már nagyobb automo-
bil gyárban dolgozott. Az
állás állandó, fizetés jó, la-
kásról gondoskodunk. —
Aleksandar Brkić, auto-
mobilka garage, Beograd,
Kragujevački Djeram, te-
lefon 567. 6105

Aranyczáshoz értő szer-
vezetelen könyvkötősegédet
felvesz Haitman István,
könyvkötészete, Bačka-
Topola. 6065

Retusórt augusztus 15-iki
belépéssel felveszek. —
Fanto fényképész, Ada.

Ártézi- és mélykútúrúást
vállalunk, Neukomm Bá-
lint fiaj gépgyár, Vršac.
Telefon 54. 5953

Intelligens, anständig
Fraulein der deutschen und
serbokroatischen Sprache
máchtigt, wird für den 1.
oder 15. August gesucht.
Ausführliche Offerte mit
Jahreszeugnissen und Licht-
bild sind an die Adresse:
Subotica, Postfach 41, zu
richten. 6066

Elsőrangú szálloda keres-
ésves bizonyítványokkal
rendelkező szakácsnőt és
gazdasszonyt azonnali be-
lépésre. Ajánlatok fizetési
igényekkel Royal szálloda
Osijek címére küldendők.
6060

Iólfőző gazdasszony, vala-
mint házban és ház körüli
szolgálatra férfi és női
személyzet felvétetik. —
Betka Beláné, Stari-Léc,
Terontál. 6099

Úrves kiszolgáló a rövid-
áru szakmában kerestetik.
Cím a kiadóban. 6113

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy Singer varró-
gép. Maisai ut. Knapec
Lajos. 6165

Kötőgépet 8—12-es, meg-
vételre keresek. Kovács
Dezso kérés, Bajmok. 6158

2 aítót, félfakkal, duplát
venni óhajtók. Rákosi Jó-
zsef, Jelačić (Deák) ul. 3.
6155

Hírka ulica 6. számú ház,
Kakas-iskolánál 80.000 di-
nárért eladó. (Volt Tuba-
utca.) 6118

Eladó 16 HP gyári ma-
gánjáró nyersolajmotor
komplett ckekkel együtt,
8—10 stabil benzinnel
kedvező fizetési feltételek-
kel. Rózsa Ferenc, St.-
Kaniža. 6148

Eladó ház 75.000 dinárért.
VI. Betičeva ul. 3. 6149

Modern borbélyüzlet tel-
jes berendezéssel cleson
eladó. Érdeklődni Vidács
Béla pékmesternél Marto-
nson, a gyógyszerházzal
szemben. 6126

Dunai-hemok 10000 kg va-
gon Bogojevo 275 dinár,
szállítás 100 dinárral ol-
csóbb mint dunai vágá-
nyon Bogojevo—Apatin,
Merkl János, Sonta. 6019

Hatos magánjáró héttég-
körös lokomobil olcsón el-
adó, esetleg esélésre ki-
adó. Vadócz Károly, Bač-
ka-Topola. 6029

Autóbuszt vagy toherautót
keresek megvételre, hasz-
nálat. Kocsis Lajos, Bai-
mok. 6070

Klubgarnitúra, kávéházi
asztalok, vitrin, olcsón el-
adók Paia Kujundžica ul.
4. emeleten. 5887

PATKÁNIN
(törv. v.)
Patkányirtószert
Reitter Oszkár vel.-beeskr. roki
nyug. főkapitány nagyszerű
találmánya.

Doboza: 12 din. 50 para
Egyedüli elárúsítója:
Patkánygyár (Torontáli
Agrárbank RT.) Vel.-Bečkerek
Jótállás a biztos eredményért!

Molnárak, nagyobb gépek
üzembeállítása miatt el-
adom a következő hasz-
nált, de jókban levő ma-
lmgépeket: 2 hámozógép,
1 tarár 700 mm, 1 kettős
sima Ganz henger, telie-
sen új 1000/300, továbbá
felvenőkat. — »Posavina«
umietni mlin, Sisak. 6107

Bajmokon iómeneteli sü-
tőde házzal együtt eladó.
Ivanics Antal, Bajmok.

FIFI KÖLNI VIZ Készíti PINTÉR gyógytár

KÜLÖNFÉLE

Keresek a beltérhez közel
2 burorozott szobát kiszol-
gálással szeptember első-
jére. Címeket a kiadóba
kérek. 6160

Két egymásbanyiló, telje-
sen elkülönített emeleti
szoba villannyal, gázzal
és vízvezetékekkel, továbbá
egy földszinti utcai szoba,
díszszobával azonnal ki-
adó. Cím a kiadóhivatal-
ban. 6166

Elsőrendű gölönccsér

(cserep. s.)
munkásokat felvesz
KOVÁCS ANTAL
téglyáru, Subotica
5909

Daruvárj-Creme éjjeli
használatra és az eredeti
»Renée« Liliom-Creme
nappali használatra a leg-
ideálisabb szénítőszer.
Kapható mindenütt, ahol
nincs, a készítőnél, Blum
(Illés) gyógytár, Subotica,
a főpostával szemben.
5594

Utcai világos pinchelyi-
ség a beltéren kiadó. Cím
a kiadóban. 6079

Vas- és fémműveket

gyárt, nikkelez
és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BEČSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329 760

FIFI KÖLNI VIZ Készíti PINTÉR gyógytár

Nagy lakásomat orvosnak
üggyvédnek alkalmasat el-
cseserlém kislakással. —
Részletes ajánlatokat »La-
kásesere« a kiadóba, 6116

HÁZASSÁG

Intelligens 47 éves ke-
resztény aeglegény va-
gyok 300.000 dinár va-
gyonnal, Nősülni óhajtók.
Oly hozzájáruló intelligens
— tisztességes — szorgal-
mas nő ismeretségét ke-
resem, ki némi vagyonnal
rendelkezik, jó férjét és
nyugodt otthont keres. —
Leveleket »Nyugodt otth-
on« jellegre a kiadóba.
Csakis komoly és fény-
képpel ellátott levelek
főnök figyelembe. Leg-
nagyobb diszkrétció. Névtel-
en papirkosárba. 6152

Gyáros férjhezadná leá-
nyát nagyobb készpénz-
hozamánnyal, Bővebbet:
Faragó, Budapest, Nép-
szinházutca tizenhat, 5576

Házasságokat előkelő va-
gyonos, ur i körökben
diszkrétén közvetít Faragó
irodája, Budapest, Nép-
szinházutca tizenhat, Cég-
jelzéstelen levelezés. —
Díjtalan felvilágosítás.

Házasságokat legdiszkrét-
tebben közvetít. Levele-
ket »Sachsen« jellegével ki-
adóhivatal továbbít. 6076

FOGLALKOZÁS

Azonnali belépésre kere-
sünk, jó bizonyítványok-
kal rendelkező ispánt. —
Malomszakmában jártas
előnyben. Államnyelv tu-
dása megkívánatik. Gor-
niobačko Udruženo Paro-
nijsko D. D., Subotica.

Úrves varróházakhoz
vagy szalonba ajánlkozok.
Ajánlatokat a kiadóba
kér. 6160

Főmelnár állást keres, el-
vállal bármilyen örlésű
malom önálló vezetését.
László György főmelnár,
Bačko-Petrovoce. 6157

Footballista, lehetőleg mű-
szaki lakatos, asztalos,
villanyszerelő azonnal fel-
vétetik. Cím a kiadóhiva-
tálban. 6159

„KOSTAČ“
az új legjobb téppor há-
zállítóknak, baromfiak-
nak. Mindenütt kapható
Viszontelárusítóknak,
szövetkezeteknek nagy
árengedmény
Főelárusító:
Ing. M. Rojan, Zagreb

KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindenféle értéktárgyakra
kölcsönt ad. Zálogból
visszamaradt cirka 500
méter sötétszürke finom
gyapjuszövet, szállításra;
v. férfi női raglán és téll-
kabátok, ruhák, kabátok, fehérne-
miek és minden más tár-
gyak állandóan olcsón el-
adotnak. Subotica, I. kör,
Bogovičeva (Kinizsi) ul.
12. 5697

Rőfőskereskedősegéd
szerb, magyar, német
nyelvismerettel, állást ke-
res. Cím: Ludwig Kirch-
ner, Velika-Kikinda 417.
6139. 6139

FELVÉTEL A VELIKI-BEČKEREKI MESSINGER KAROLIN féle LEÁNYNEVELŐ INTÉZETBE

a 23 év óta fennálló, a város központján, legegészségesebb helyen épült
és a legmodernebb kényelemmel felszerelt leánynevelőintézetet felvesz
növendékeket elemi, polgári, gimnáziumi, kereskedelmi és továbbképző
tanfolyamra. Külön oktatás francia, angol, német nyelv, zongora, hegedű,
ének, svéd torna és kézimunkában. Kitűnő ellátás, szigorú felügyelet.
Prospektussal szívesen szolgál az
IGAZGATÓSÁG.

VILLAMOS SZAKÜZLET

Telefon sz. 45 „ENERGIA“ Telefon sz. 45
MŰSZAKI és ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
Kralj Petar park 6. szám alatti üzlethelyiségbe (vasutállomással
szemben) költözött

Készít: Villamosvilágítási, erőátviteli valamint csengő-, telefon-stb. beren-
dezéseket. — Raktáron tart: csillárokat, villamos-, főző-, vasaló-, szellőző-
stb. készülékeket, izzólámpákat és az összes villamos szükségleti cikkeket

A n. é. közönség szives további pártfogását kéri **SÓLYOM ERNŐ**

„DIOGENES“ BENZINZSEDLÁMPA

Öngyújtó és ön-
oltó. Tűz- és szél-
biztos. Elpusztít-
hatatlan. Min-
den zsebben el-
helyezhető. Más
lámpákkal szem-
ben előnye a ho-
szabb égési idő-
tartamban (7 óra)
és csekélyebb
üzemköltségben
vannak. Ház, pin-
ce, istálló, utazók,
turisták, örök részére
Ára 95 dinár

FALI ACÉL PÁNCÉL PÉNZ- SZEKRENY

csavarokkal a falra
erősítve. Kis helyet
foglalt el. A külseje
gyönyörűen zomán-
cozott. A legsze-
ben burorozott la-
kásban is szép bu-
tordarab. Olcsó!
Versenykiválti ár!
Legbiztosabb óre
pénzének, ékszere-
inek, értékpapírjai-
nak és okmányainak

„VEB“ biztonsági zár.

Minden ki- és befelé nyíló ajtóra.
Garantálva, hogy minden zár más mó-
don zár, két egyforma nem létezik.
Távollétében legbiztosabb óre lakásá-
nak. Használatával nyugodtan elutaz-
hatik. Nikkelezett luxus kivitelben
díszre minden lakásnak. Ára 175 dinár

Az ajtón belül a szobában: Kívül:

Régen várt ideálja minden háziasszonynak!
MOSI KICSAVARI MANGOROLI
„RUMFLEX“ mosógép. 70 százalékos munka-, szén-
világítás- és szappanmegtakarítás és a legnagyobb
mértvű kimélete drága fehérneműnek. A-10 óras
tartózkodás a mosókonyhában 3 óra csökken.
1 év alatt kifizeti önmagát.